

Programmarapportage Mei 2024

P&C cyclus 2024:

Maart: Dashboardrapportage ✓

April: Rapportage op hoofdlijnen ✓

Mei: Programmarapportage

Juni: Dashboardrapportage

Juli: Perspectiefnota en jaarrekening

September: Rapportage op hoofdlijnen

Oktober: Dashboardrapportage

November: Programmarapportage en Begroting

December: Dashboardrapportage

Inhoudsopgave:

1. Inleiding.....	3
2. Samenvatting	3
3. Programma's	6
3.0 Programma 0 Bestuur en ondersteuning	6
3.1 Programma 1 Veiligheid.....	12
3.2 Programma 2 Verkeer en Vervoer	14
3.3 Programma 3 Economie.....	18
3.4 Programma 4 Onderwijs	21
3.5 Programma 5 Sport, Cultuur en recreatie.....	23
3.6 Programma 6 Sociaal Domein.....	28
3.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu	43
3.8 Programma 8 Wonen en bouwen	49
4. Bouwgrond	52
5. Projecten.....	53
5.1 Wijchen West	53
5.2 MFA Westwijzer	54
5.3 Hart van Zuid	55
5.4 Tussen kasteel en Wijchens Meer.....	56
5.5 Verduurzaming Mozaïek.....	57
5.6 Investeringsbudgetten.....	58
5.7 Uitvoeringsprogramma openbare werken 2024	59

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmarapportage mei 2024. We rapporteren de jaareindeverwachting ten opzichte van de actuele begroting 2024 en stellen de begroting voor het lopende hierop bij. Het doel van de rapportage is om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken voor het lopende jaar, met de financiën als uitgangspunt.

In 2024 rapporteren we vier keer aan het college en de raad, aangevuld met dashboard-rapportages op specifieke onderwerpen. Twee van de vier rapportages zijn uitgebreider qua vorm en inhoud. Daarin wordt ook op programmaniveau de stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens gerapporteerd. Dit noemen we de Programmarapportage, waarvan dit de eerste in 2024 is.

In deze rapportage geven we eerst een samenvatting van het verwachte resultaat ten opzichte van de begroting. Vervolgens geven we per programma de stand van zaken weer omtrent de voorgenomen beleidsvoornemens uit de Programmabegroting 2024 en een analyse op de verwachte budgetafwijkingen. Een aantal thema's hebben we daarbij uitgebreider toegelicht. Vervolgens geven we inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis.

2. Samenvatting

In de begroting 2024 is rekening gehouden met een negatief resultaat van € 66k. Met de huidige jaareindeverwachtingen komen we uit op een positief resultaat van € 738k, wat € 804k positiever is dan begroot.

<i>Bedragen x 1.000</i>	2024
Primitieve begroting	-€ 66
Verwacht jaarrekeningresultaat	€ 738
Verwacht verschil t.o.v. begroting	€ 804

In deze rapportage beoordelen we alle budgetten op afwijkingen ten opzichte van de begroting. In de tabel op pagina 5 zijn de verwachte afwijkingen van grote omvang opgenomen, met een verwijzing naar het programma waarin we dit nader toelichten. In de programma's geven we minimaal een toelichting op alle afwijkingen groter dan € 10k.

Vluchtelingen Oekraïne, arbeidsmigranten en huisvesting

Als gevolg van de oorlog in de Oekraïne is een grote vluchtelingenstroom op gang gekomen. We hebben een duurzame noodopvang locatie bij de Oude Klapstraat beschikbaar sinds november 2023. De locatie is overgenomen door Talis en de gemeente huurt het gebouw. Daarnaast gaan wij een AZC vestigen voor 300 asielzoekers voor de duur van 10 jaar met een tussentijdse evaluatie na 5 jaar. Het AZC voorziet voor het grootste gedeelte in de asieltaakstelling voor de gemeente Druten en de gemeente Wijchen. Financieel gezien worden we hiervoor volledig gecompenseerd. Zie voor meer informatie [het thema](#) in paragraaf 3.6.

Jeugdzorg en WMO

De verwachting op de budgetten 2d's is op basis van de eerste monitorrapportage tot stand gekomen en sluit aan op de informatienota 2d's die wordt gepresenteerd aan de raad in juni. Op dit thema verwachten we nu een nadeel ten opzichte van de begroting van € 4 ton, wat we egaliseren met de daarvoor bestemde reserves. Dit nadeel komt deels door hogere tarieven en deels door een hoger zorggebruik dan aangenomen in de begroting. Zie voor meer informatie [het thema jeugd](#) en [WMO](#) in paragraaf 3.6.

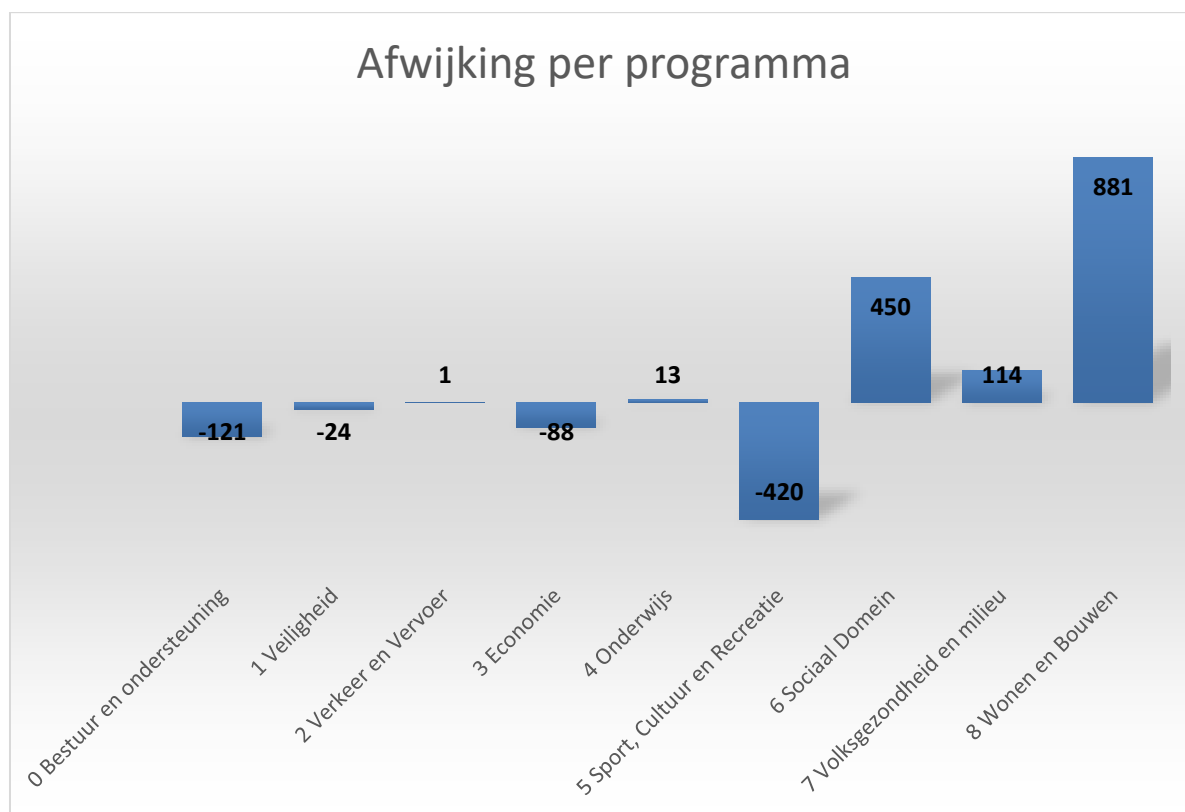
Bouwleges

De opbrengst aan leges over 2024 valt naar verwachting veel hoger uit (€ 844k) dan in eerste instantie is geraamd. Met name de bouw van het Asielzoekerscentrum en Huurlingsedam fase 4 (gedeeltelijk) waren niet voorzien voor 2024. Daarnaast zijn er veel extra plannen ingediend.

Afwijkingen per programma

In onderstaande grafiek geven we de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma weer. Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen we naar de analyses in de programma's uit hoofdstuk 3.

In de programma's hebben we ook een aantal thema's integraal uitgewerkt. Specifiek voor de thema's [Jeugd](#), [WMO](#) en [BUIG, bijzondere bijstand](#) en stand van zaken [vluchtelingen](#), [arbeidsmigranten en huisvesting](#) verwijzen we naar de thema's in paragraaf 3.6. In paragraaf 3.0 lichten we het CAO effect op de [Werkorganisatie Druten Wijchen](#) toe en de gevolgen van de explosieve groei van het aantal bezwaarschriften bij [Munitax](#). In 3.7 geven we een nadere toelichting op de [klimaatmiddelen](#).

Onderwerp	0	1	2	3	Programma		5	6	7	8
OZB inkomsten	€ 184k				4					
Algemene uitkering decembercirculaire	-€ 433k									
Rente schatkistbankieren	€ 400k									
Stelpost indexaties	€ 168k									
GR WDW (cao)	-€ 269k									
Onderhoud vastgoed	-€ 220k									
GR Munitax	€ 49k									
Inkomsten burgerzaken	€ 176k									
Kosten burgerzaken	-€ 86k									
Dividend Vitens	-€ 48k									
Exploitatiekosten Meerval							-€ 300k			
WMO								€ 74k		
Egalisatiereserve WMO								-€ 74k		
GR ROB								-€ 50k		
Jeugdzorg								-€ 474k		
Egalisatiereserve Jeugdzorg								€ 474k		
Stelpost GR MGR								€ 397k		
GR DRAN								€ 81k		
GR GGD									€ 54k	
GR MARN									€ 81k	
Opbrengst groenstroken										
Bestemmingsplannen										
Opbrengst bouwleges										€ 844k
Overig	-€ 42k	-€ 24k	€ 1k	-€ 88k	€ 13k	-€ 120k	€ 22k	-€ 21k	€ 37k	
Totaal	-€ 121k	-€ 24k	€ 1k	-€ 88k	€ 13k	-€ 420k	€ 450k	€ 114k	€ 881k	

3. Programma's

3.0 Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Speerpunten:

0.a Vertrouwen in elkaar

Het vertrouwen in de politiek en overheid staat overal onder druk. In Wijchen willen we deze ontwikkeling keren. De gemeente wil dichterbij haar inwoners staan. De gemeente moet nog beter benaderbaar, aanspreekbaar en zichtbaar zijn.

In 2024 doen we (begroting)

Het versterken van participatie, co-creatie en accounthouderschap is hier onderdeel in. Met het college, raad en samenleving onderzochten we in 2023 hoe we nog beter kunnen worden in participatie. In 2024 wordt het nieuwe 'participatie en co-creatie kader' vastgesteld en uitgevoerd.

We versterken onze inzet op participatie o.a. met een nieuw digitaal participatieplatform. Met dit platform betrekken we inwoners zo vroeg en zo goed mogelijk bij onze opgaven.

Met de WDW-academie investeren we in het ontwikkelen van goede dienstverlenende vaardigheden, houding en gedrag voor onze medewerkers.

Verantwoording

Het participatiekader wordt in de gemeenteraad van juni 2024 ter vaststelling voorgelegd.

Het digitale platform is aangekocht en krijgt de uitstraling van de website van de gemeente Wijchen. Er zal een handleiding worden geschreven voor de gemeentelijke organisatie, zodat duidelijk is voor welk vraagstuk welke participatievorm het meest geschikt is. Het participatie-kader is hierbij het uitgangspunt.

We bieden meerdere trainingen aan en nodigen externe sprekers uit die ons inspireren.

0.b Betrouwbare dienstverlening

Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Heb je een vraag? Dan vind je het antwoord gemakkelijk online. Of krijg je snel telefonisch of schriftelijk antwoord. Ook als dat antwoord is dat er meer tijd nodig is om de vraag te beantwoorden. Zo weet je waar je aan toe bent. Een fysieke afspraak maken kan natuurlijk ook. De gemeente neemt zorgen serieus en denkt in oplossingen.

In 2024 doen we (begroting)

We werken aan de uitvoering van het programma Dienstverlening 'Dienstverlening dichtbij' en de vijf WDW dienstverlenings-principes. Eind 2024 wordt het programma geëvalueerd.

We investeren in digitale vernieuwingen en plaatsen een chatbot en livechat op de website van Wijchen. Ook gaan we stap voor stap met een digitale balie en het volgen van klantsignalen aan de slag.

Verantwoording

We evalueren de Agenda Dienstverlening in de tweede helft van 2024.

De chatbot gebruiken we al vanaf het najaar 2023. In juni 2024 starten we met de Live chat. In juni 2024 adviseren we over de digitale balie. We verbeteren continue de dienstverlening met het totale plan Monitoren klantsignalen. We voeren zoals afgesproken met de gemeenteraad een benchmark Inwonerspeiling en Ondernemerspeiling (MKB vriendelijkste gemeente) uit. We vragen na elk contact met inwoners en ondernemers direct feedback over onze dienstverlening. Hiermee verbeteren we het hele jaar onze dienstverlening (Agenda Dienstverlening). We stellen klantpanels in. Inwoners en ondernemer verbeteren samen met ons de dienstverlening (participatie). We onderzoeken onze telefonische en email bereikbaarheid. We verbeteren onze bereikbaarheid waar nodig. In

	het coalitieakkoord beloven we binnen twee dagen te reageren.
We onderzoeken door wie en hoe de kantoren en de openingstijden nu gebruikt worden. En wat we verwachten wat de ontwikkeling in gebruik is. We gebruiken hiervoor de resultaten van de Inwoners- en Ondernemerspeiling en zetten een extra onderzoek intern en extern uit.	We voeren het onderzoek naar de openingstijden in de tweede helft van 2024 uit. Het project monitoren klantsignalen is klaar. Het geldt dat nodig is voor de toekomstige uitvoering van de monitoring van klantsignalen, wegen we af in de perspectiefnota 2024.

0.c Krachtige partner in de regio

In onze regio is de gemeente Wijchen een sterke gemeente en een goede buur. Juist door samen te werken kunnen we elkaar versterken. Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid en is een teamspeler in de regio.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
1. Groene Metropool Regio Met de Groene Metropool Regio werken we aan de regioagenda 2023-2024 en de vijf opgaven. Belangrijke onderdelen daarbinnen zijn de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie in een uitvoeringsprogramma NOVEX en we maken een plan voor het landelijk gebied. Daarnaast kijken we met de andere gemeenten hoe we de samenwerking binnen de Groene Metropool Regio kunnen verbeteren. Ook stellen we een nieuwe regioagenda 2025-2028 op.	De nieuwe Regio agenda GMR 2025-2028 ligt momenteel voor een zienswijze bij de Raad. Hierin zijn ook de aanbevelingen voor verbetering n.a.v. de evaluatie binnen de GMR opgenomen. Het college wenst wederom op alle 5 de opgaven in te tekenen voor de komende 4 jaar.
2. Rijk van Nijmegen Met de gemeenten van het Rijk van Nijmegen werken we samen om Wijchen en deze regio sterker neer te zetten. Voor deze samenwerking stellen we een verbeteragenda op. Verder stellen de gemeenten rondom Nijmegen een Ommeland-agenda op. Hiermee verbeteren we de relatie tussen stad en platteland. Het LEADER programma helpt hierbij mee door de ontwikkeling van het platteland in brede zin aan te moedigen.	In 2023 hebben de regiogemeenten besloten dat er een visie en samenwerkingsagenda moet komen. Tevens is er geen meerderheid voor een aparte ommeland agenda, maar moet er in de visie en samenwerkingsagenda wel oog zijn voor de opgaven van de stad en van de omliggende gemeenten. In februari is het proces gestart. Wijchen neemt hierin de opdracht op zich om namens de regio te komen tot een visie en samenwerkingsagenda. Dit proces is momenteel in volle gang en wordt ambtelijk getrokken door de WDW.
3. Euregio Rijn Waal Binnen de euregio onderzoeken we of we kunnen samenwerken met een Duitse gemeente.	In het kader van 80 jaar vrijheid heeft de euregio voorrang gegeven aan maatschappelijk initiatieven in dit kader. Gemeente Wijchen kijkt of hier een match te leggen is met het eigen programma 80 jaar vrijheid in dit kader.
4. Public Affairs strategie We voeren het Public Affairsplan uit en stellen deze bij op basis van nieuwe ontwikkelingen.	Er is een raamwerk Public Affairs gemaakt en er wordt momenteel een plan van aanpak opgepakt en uitgevoerd.
5. M50 Netwerk Naar aanleiding van een raadsmotie heeft het college in 2023 besloten om aspirant lid te worden van de M50. Het landelijk netwerk van Middelgrote Gemeenten. In 2024 bekijken we of het lidmaatschap voldoende bijdraagt aan de beleidsdoelen van Wijchen.	Inmiddels hebben zijn een paar bijeenkomsten M50 bijgewoond en kaderen we dit in binnen de Public Affairs strategie. Het lijkt erop dat het lidmaatschap M50 kan bijdragen aan PA doelen van Wijchen.

0.d Financieel gezond

De financiën van de gemeente Wijchen zijn op orde. We gaan zorgvuldig met belastinggeld om en zijn daar transparant over. Onze woonlasten behoren tot de laagste van de regio en daar zijn we trots op. Maar we zijn ons ervan bewust dat onverwachte ontwikkelingen kunnen vragen om lastige financiële keuzes.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We bieden binnen de gestelde termijnen de begroting, jaarrekening en rapportages aan. De begroting moet structureel sluitend zijn. We	We liggen hiervoor op schema. De dashboardrapportages zijn in afstemming met het bestuur licht aangepast, door de focus

geven niet meer geld uit dan er binnenkomt. De onroerendezaakbelasting (OZB) gebruiken we daarbij niet als sluitpost.	vooral op de projecten te leggen. Daarnaast zijn we bezig met de implementatie van een P&C tool, waarmee we rapportages nog meer geautomatiseerd kunnen opbouwen en ook een webversie kunnen publiceren van begroting en jaarrekening voor raad en inwoners.
---	--

0.e Een strategische visie voor Wijchen 2035 (Strategisch kompas)
Het strategisch kompas Wijchen 2035 geeft de koers aan in wat we in de verschillende opgaven willen bereiken de komende jaren.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
De genoemde acties in het strategisch kompas worden uitgevoerd. Tussentijds verschijnt er regelmatig een nieuwsbrief en ook de jaarlijkse stand van zaken wordt gemonitord en gecommuniceerd. Het Strategisch Kompas wordt elke 4-jarige raadsperiode 1 keer geëvalueerd in het midden van de raadsperiode. In 2028 vindt de eerste evaluatie plaats.	Strategisch Kompas wordt intern gemonitord. Er komt een externe nieuwsbrief rond de zomer en een jaarlijkse stand van zaken in november/december.

Werkorganisatie Druten Wijchen

De eerste Bestuursrapportage van de WDW geeft een eerste beeld op het te verwachten jaarresultaat binnen de WDW. We zien op een aantal onderwerpen afwijkingen ten opzichte van de begroting:

Onderwerp (x € 1.000)	Afwijking	Aandeel Wijchen	Aandeel Druten
Binnen verdeelsleutel			
Bedrijfsvoeringbudget	0	0	0
CAO	-424	-288	-136
ICT	200	136	64
Rente op middelen schatkist	100	68	32
Herijking verdeelsleutel	0	-183	183
Tractie	-3	-2	-1
Buiten verdeelsleutel			
CAO	-21	-13	-8
Invulling taakstelling Druten	-274	0	-274
Tractie	2	13	-11
Totaal effect voor gemeenten	-420	-269	-151

Vanwege de vastgestelde CAO wordt een begrotingswijziging voorgesteld. In de begroting 2024 gingen we uit van een index van 4,2% in 2024. De cao is vastgesteld op 4,75% vanaf januari 2024 en 1,25% vanaf oktober 2024. Vanuit de jaarrekening analyse zijn structureel de budgetten van ICT en rente (vergoeding op middelen aangehouden in de schatkist) bijgesteld. Op het gebied van ICT moeten we het beoogde tempo van investeringen bijstellen, vanwege een gebrek aan zowel interne als externe capaciteit (de IRvN en marktpartijen) om alle projecten uit te voeren.

Daarnaast hebben de colleges op basis van een evaluatie een besluit genomen de kostenverdeelsleutel te herijken. In de basis blijven we de kosten binnen de verdeelsleutel verdelen naar verhouding van de ingebrachte budgetten bij de start van de WDW. Voor de ontwikkeling van de organisatie zijn inwoneraantallen als maatstaf gekozen. We passen hierdoor vanaf 2024 toe, dat de meerkosten ten opzichte van de stand van de jaarrekening 2021, op basis van inwoneraantallen worden verdeeld. Hierdoor ontstaat een herverdeeffect ten opzichte van de actuele begroting 2024, dat voor Wijchen € 183k nadelig is en voor Druten € 183k voordelig.

Eind 2023 is de begrotingswijziging van de WDW vastgesteld, waarbij rekening is gehouden met de zienswijze van de raad van Druten om de gevraagde budgetuitzetting binnen de WDW organisatie op te vangen. Dit heeft het WDW bestuur taakstellend op het takenpakket van Druten opgenomen. Momenteel worden hier voorstellen voor uitgewerkt, waarvan de verwachting is dat die op z'n vroegst vanaf 2025 effect gaan sorteren. Hierdoor wordt de taakstelling in 2024 niet behaald.

Munitax

In 2023 en 2024 heeft Munitax een begrotingswijziging doorgevoerd vanwege de explosieve stijging van het aantal bezwaarschriften. Met de extra inzet van personeel heeft Munitax de afhandeling van de bezwaarschriften grotendeels in 2023 af kunnen ronden. De kosten over 2023 zijn daarbij (ruim) binnen die begrotingswijziging gerealiseerd, waarmee € 672k over 2023 is teruggevoerd naar de gemeenten.

Hoewel het aantal bezwaarschriften in 2024 beduidend lager is dan in 2023, verwacht Munitax voorsnóg het extra aangevraagde budget nodig te hebben. Vooral omdat het aantal beroepsschriften, volgend uit afgewezen bezwaarschriften, nu ook behoorlijk is toegenomen. De inzet verschuift zich daarmee van de afhandeling van bezwaarschriften, naar de afhandeling van beroepsschriften. Dit leidt ertoe dat Munitax nu inschat ook voor 2025 incidenteel extra inzet nodig te hebben. Voor 2024 verwacht Munitax op dit moment wel een voordeel op de proceskostenvergoedingen (vergoeding voor gegronde bezwaarschriften).

Begin 2024 is de benchmark in opdracht van Munitax afgerond. In die benchmark is Munitax getoetst op kwaliteit en kosten en vergeleken met andere belastingsamenwerkingen. Munitax gaat met de deelnemende gemeenten in 2024 verder het gesprek aan over het optimaliseren van onze belastingoplegging.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)					
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo	
0.10	Mutaties met reserves	-1.784	-1.784	0	
0.1	Bestuur	2.926	2.959	-32	
0.2	Burgerzaken	-313	-389	76	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	8	232	-224	
0.4	Overhead	34.046	34.237	-191	
0.5	Treasury	-1.131	-1.484	353	
0.61	OZB woningen	-6.652	-6.741	89	
0.62	OZB niet-woningen	-4.035	-4.131	95	
0.64	Belastingen overig	-398	-389	-9	
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	-83.414	-82.981	-433	
0.8	Overige baten en lasten	167	0	167	
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	13	-13	
Resultaat		-60.580	-60.459	-121	

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
0.1	Mede op grond van de uitgaven in voorgaande jaren, is een structurele verhoging van het budget voor representatie noodzakelijk. Dit i.v.m. toename verzoeken/opdrachten voor het schrijven van speeches en door de forse prijsstijgingen voor kosten van catering, horeca e.d..	-10	0
0.1	Contract accountant is aanbesteed, wat leidt tot een structurele uitzetting.	-23	0
0.2	De aanvragen voor reisdocumenten nemen aanzienlijk toe. Op basis van de werkelijke inkomsten over het 1e kwartaal 2024 bedraagt de prognose over 2024 een bedrag aan inkomsten van € 660k. Omdat	0	176

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	het lastig is in te schatten gaan we vooralsnog uit van een iets voorzichtere inschatting van € 550k. Omdat we in de begroting uitgaan van € 374k betekent dit een extra bedrag aan inkomsten van € 176k. In de perspectiefnota zijn er structureel hogere bedragen opgenomen voor leges reisdocumenten.		
0.2	Door de stijging van de aanvragen voor reisdocumenten nemen niet alleen de inkomsten toe maar ook de uitgaven. Op basis van de werkelijke uitgaven over het 1e kwartaal 2024 bedraagt de prognose over 2024 een bedrag aan uitgaven van € 328k. Omdat het ook hier lastig is in te schatten gaan we vooralsnog uit van een iets voorzichtere inschatting van € 270k. Omdat we in de begroting uitgaan van € 220k betekent dit een extra bedrag aan uitgaven van € 50k. In de perspectiefnota zijn er structureel hogere bedragen opgenomen voor uitgaven reisdocumenten. (personeel)	0	-50
0.2	De kosten van het RDW voor aanvraag rijbewijzen zijn flink gestegen, ook de kosten voor gezondheidsverklaringen van het CBR zijn flink hoger geworden.	0	-14
0.2	De inkomsten voor rijbewijzen zijn lager dan geraamd als gevolg van de DAR aanvragen (digitale aanvragen rijbewijzen). Met deze mogelijkheid kun je rechtstreeks bij het RDW via een fotograaf je aanvraag doen. De inwoner betaald dan rechtstreeks aan de RDW. Als gemeente verzorgen wij dan alleen maar de registratie en de uitreiking van het document. Hiervoor ontvangen wij een kleine vergoeding.	0	-36
0.3	Lagere huuropbrengsten vastgoed.	0	-29
0.3	Het beleid t.a.v. de verkoop van groenstroken is gewijzigd. In verband met klimaatadaptieve maatregelen zij we meer terughoudend geworden en verkopen we minder groenstroken. Vooralsnog is dit financieel nadeel incidenteel opgenomen. Als blijkt dat dit structurele gevolgen zijn, nemen dit t.z.t. op in de begroting.	0	-50
0.3	De uitgaven aan erfpachtovereenkomsten kunnen op basis van de uitgaven over de afgelopen jaren structureel afgeraamd worden.	20	0
0.3	De inkomsten uit pachtopbrengsten ramen we op basis van de afgelopen jaren structureel af.	-5	0
0.3	We hebben een schouw laten uitvoeren op onze panden. Daaruit blijkt dat ons meerjaren onderhoudsplan up-to-date is. Vanwege indexaties, wettelijke voorschriften op het (vervroegd) vervangen van TL-buizen naar led verlichting en het aanpassen van het uitvoeren van schilderwerk van 8 jaar naar 6 jaar, leiden tot hogere benodigde dotaties in de onderhoudsreserve.	-160	0
0.4	De regeling SPUK sport subsidie, ter compensatie van btw kosten op sport, wordt beperkt.	0	-18
0.4	Extra bijdrage WDW conform 1e Bestuursrapportage 2024. Meerkosten vanwege de cao worden deels gecompenseerd door lagere kosten ICT en rente. Daar tegenover staat een nadeel door de herijking van de kostenverdeelsleutel. Zie ook thema WDW in deze rapportage.	-269	0
0.4	DVO Bijsterhuizen vervalt i.v.m. liquidatie Bijsterhuizen.	12	0
0.4	Aan twee daken van het kasteel wordt dit jaar groot onderhoud uitgevoerd. Betreft de daken aan de achterzijde en de linkerzijde. Alle aansluitingen met lood, de nokken en alle (dak)ornamenten zullen worden aangepakt. Deze klus voeren we uit samen met het schilderwerk aan het gebouw. De offertes liggen fors hoger dan de ramingen uit het onderhoudsfonds.	0	-60
0.4	Voordeel op bijdrage Munitax vanwege lager ingeschatte proceskosten vergoedingen.	0	49
0.4	Hogere huurinkomst kasteel vanuit het museum. De verhoogde huuropbrengst landt op dit taakveld 0.4, waar hogere subsidie aan het museum tegenover staat in taakveld 5.4. In de Perspectiefnota	89	0

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	nemen we deze verschuiving structureel op.		
0.5	We zien hogere renteopbrengsten vanuit de middelen die we moeten parkeren in de schatkist van het rijk.	0	400
0.5	Vanuit Vitens ontvangen we geen dividend uitkering meer.	-48	0
0.61	Op grond van de Munitax rapportage naar de stand per 1 maart 2024 kan de raming van de OZB opbrengst van woningeigenaren worden verhoogd. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan de hogere stijging van de WOZ-waarden, dan waarmee bij de primitieve begroting 2024 is gerekend.	89	0
0.62	Op grond van de Munitax rapportage naar de stand per 1 maart 2024 kan de raming van de OZB opbrengst van eigenaren en gebruikers van Niet-woningen worden verhoogd. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan de hogere stijging van de WOZ-waarden, dan waarmee bij de primitieve begroting 2024 is gerekend.	95	0
0.64	Op grond van de Munitax rapportage naar de stand per 1 maart 2024 moet de geraamde opbrengst uit de hondenbelasting iets worden verlaagd.	-9	0
0.7	Op basis van de decembercirculaire verwachten we een nadeel op de hoogte van de algemene uitkering. Landelijk is een toename zichtbaar is op de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen', terwijl dit in Wijchen constant blijft. Hierdoor ontvangt Wijchen een relatief kleiner deel van het totale macrobudget. Ten tijde van schrijven van deze rapportage is de meicirculaire nog niet uitgekomen. De effecten daarvan nemen we op in de Perspectiefnota.	0	-433
0.8	Stelpost indexatie op kapitaallasten valt vrij, meerkosten nemen we specifiek op als zich dat voordoet.	168	0
0.9	Voorlopig betaalde vennootschapsbelasting op de activiteiten reclame en hypotheek ambtenaren.	0	-13
	Overig	0	8
	TOTAAL	-51	-70
		-121	

3.1 Programma 1 Veiligheid

Speerpunten:

1.a Samen opletten

Politie en gemeentelijke boa's hebben een belangrijke taak in de handhaving. Zij kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Het moet vanzelfsprekend zijn dat mensen elkaar kunnen aanspreken op gedrag. En dat buurtbewoners samen een oogje in het zeil houden. Goed gedrag is de norm; ongewenst gedrag pakken we aan.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

We zorgen dat de boa's gericht handhaven. Dit doen we door meer informatie en data gericht te werken en ze in te zetten op de meest belangrijke onderwerpen. Ook willen we de samenwerking tussen de politie en de boa's versterken.

Voor een betere taakuitvoering van de boa hebben zij meer (gewelds)bevoegdheden gekregen. Ook is de formatie van de boa's nu op orde en zijn de wijken beter vertegenwoordigd. Dit draagt bij aan de informatiepositie. Verder is er een netwerkdag georganiseerd om de samenwerking tussen politie, Boa's en straatcoaches te versterken en om inzicht te krijgen in elkaars taken en bevoegdheden. Later dit jaar zijn er trainingen voor de handhavende partners om beter om te gaan met specifieke doelgroepen, zoals jeugd.

We willen dat buurtbewoners beter voor zichzelf opkomen. We moedigen initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid aan en ondersteunen deze. Denk hierbij aan de Week van de Veiligheid en WhatsApp-buurtpreventie.

We blijven ieder jaar uitvoering geven aan de Week van de Veiligheid om aandacht te vragen voor het thema dat centraal staat. Ook hebben we jaarlijks een bijeenkomst met buurtbemiddeling, om met partners te bekijken waar en hoe de buurtveiligheid vergroot kan worden.

We zetten in op een integrale aanpak van overlast. Zo verbeteren we de samenwerking tussen partners (extern) en collega's (intern). Waar nodig zetten we maatregelen in die het bestuur heeft, zoals de Wet tijdelijk huisverbod en de Wet verplichte ggz. Daarbij vinden we goede zorg en opvang van personen met verward gedrag belangrijk.

Wat betreft jeugdoverlast werken we met het 7-stappenmodel. Hiervoor stellen we een convenant, werkproces en DPIA op. Zo werken we eenduidig en weten partners elkaar te vinden. We betrekken steeds vaker casus specifieke partners om maatwerk te leveren bij de aanpak van jeugdoverlast.

1.b Stevige aanpak van criminaliteit

Samen staan we sterk tegen criminaliteit. Samen met ondernemers en inwoners werken we aan onze veiligheid en gaan we strafbare activiteiten door bedrijven tegen.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

We zetten in op een integrale aanpak om strafbare activiteiten door bedrijven tegen te gaan. In 2024 gaat aandacht uit naar de bedrijventerreinen en het buitengebied. Tijdens controles geven we uitgebreide informatie. Dit doen we samen met het Ondernijningsteam Tweestromenland (OTSL).

We voeren gerichte (integrale) controles uit in de aanpak van (georganiseerde) criminaliteit. Het bestuurlijk instrumentarium wordt zo veel mogelijk ingezet. In juni ontvangt de gemeente Wijchen de certificering, Schoon, heel en veilig buitengebied'.

In de aanpak tegen strafbare activiteiten door bedrijven zetten we de wettelijke maatregelen die het bestuur heeft in, waaronder het Bibob-beleid. Het Bibob-beleid wordt in 2024 regionaal geactualiseerd.

Onlangs is het vernieuwde regionale model Bibob beleid opgesteld. Nadat het regionaal akkoord is bevonden, kan het nieuwe beleid bekrachtigd worden. Verder passen we het huidige Bibob beleid actief toe bij vergunningaanvragen en vastgoedtransacties. Hiermee beschermen we de integriteit van de gemeente.

We communiceren actief over cyberdreigingen en digitale veiligheid. Onder andere over hoe inwoners signalen kunnen herkennen. Ook nemen we deel aan een regionale werkgroep cybercrime.

In 2024 starten we met Hackshield. Dit is een online game om jongeren tussen 8-12 jaar cyberweerbaar te maken. We blijven deelnemen aan de regionale werkgroep. Samen met de werkgroep zetten we ons in op specifieke thema's.

1.c Crisisbeheersing op lange termijn

Bij crises die lang duren werken we met een kernteam. Het kernteam voert namens de gemeente de leiding tijdens de crisis. Het kernteam werkt samen met de Veiligheidsregio en de lokale actieteam. Ook reageert het kernteam op nieuwe maatregelen van de Rijksoverheid. Zo spelen we sneller en passender in op maatschappelijke ontwikkelingen.

In 2024 doen we (begroting)

In geval van een langdurige crisis vormen we een kernteam.

Verantwoording

Dit is een doorlopend proces en wordt operationeel als er zich een langdurige crisis voordoet

1.d Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Om te voldoen aan onze wettelijke plicht en om goede keuzes en prioritering te kunnen maken in waar en hoe we handhaven, werken we aan een nieuw VTH beleidskader en VTH uitvoeringsprogramma.

In 2024 doen we (begroting)

We stellen een nieuw beleidskader en uitvoeringsprogramma op voor Veiligheid, Toezicht en Handhaving.

Verantwoording

Voor Wijchen wordt er momenteel aan een raadskader gewerkt. Dit komt eind december in de Raad. Daarna zal er een VTH beleid en uitvoeringsprogramma worden opgesteld.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.026	3.041	-15
1.2	Openbare orde en veiligheid	183	192	-10
	Resultaat	3.208	3.233	-24

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
1.1	We plaatsen extra brandkranen.	0	-15
1.2	Voordeel op indexering doorbelasting kosten Gezagsdriehoek	7	0
1.2	Er is een overschrijding op het budget APV in verband met de opvang van de hond Buddy (i.v.m. bijtincident in beslag genomen).	0	-23
1.2	De inkomsten uit precariobelasting worden op basis van de opbrengsten uit 2023 structureel verhoogd van € 36k naar € 42k.	6	0
	Overig	0	1
	TOTAAL	13	-37
		-24	

3.2 Programma 2 Verkeer en Vervoer

Speerpunten:

2.a Ruimte voor fietsers en voetgangers

Langzaam vervoer past bij uitstek goed bij de grootte en het dorpse karakter van Wijchen. Het is ook nog eens gezond en milieuvriendelijk. Daarom willen we fietsen en wandelen aantrekkelijker maken.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit nemen we mee in de projecten en ons advies. We maken keuzen in wat we belangrijk vinden.	Dit pakken we op met de reguliere advisering.
We zorgen er steeds voor dat de openbare ruimte toegankelijk is voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.	Dit pakken we op als reguliere advisering. Dit wordt aangevuld met gesprekken met de BTB vereniging van Wijchen.
We spannen ons in voor een snelfietsroute langs Niftrik naar Oss en het fietspad dat vrij ligt langs de Ravensteinseweg. Het onderzoek naar de fietsroute is afgerond in 2023. Verdere uitwerking volgt zo mogelijk in 2024.	De verdere uitwerking is momenteel nog bezig. Voor Wijchen is er nog een belangrijk besispunt. De stuurgroep MIRT-A50 wordt de beslissing voorgelegd om met de fietsbrug over de Maas aan te landen op de Maasbandijk, i.p.v. in Niftrik.
Het onderzoeken van de fietsverbinding Batenburg – Niftrik is in 2023 afgerond. We streven er naar om in 2024 te starten met het aanleggen van de fietsverbinding.	We streven er naar om eind 2024 te starten met de aanleg van de fietsverbindingen.

2.b Gastvrij voor de auto

Wijchen is goed bereikbaar met de auto en heeft gratis parkeermogelijkheden. Dat willen we behouden, terwijl we proberen het autogebruik terug te dringen.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We zorgen ervoor dat het centrum goed bereikbaar is met voldoende gratis parkeerplekken. Dit nemen we mee in de planvorming van TKWM. Het centrum van Wijchen krijgt een dynamisch parkeerverwijssysteem.	Dit wordt meegenomen met de planvorming van TKWM. Aanbesteding voor het dynamische parkeerverwijssysteem loopt.
Bij nieuwbouwprojecten onderzoeken we of we anders om kunnen gaan met parkeren.	In juni 2024 wordt het nieuwe parkeerbeleid (bestaande uit parkeervisie en beleidsregels) voorgelegd aan de gemeenteraad.
We zetten ons in voor voldoende openbare laadpalen voor elektrische auto's. We laten ons adviseren over locaties en plaatsen actief laadpalen.	Dit pakken we op met de reguliere advisering.
We blijven ons inzetten voor het verbeteren van verkeersknelpunten zoals knooppunt Bankhoef. Dit heeft doorlopend onze aandacht. We blijven aangehaakt bij de MIRT-A50, maar ook bij de N845.	Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten.
We vinden het belangrijk dat bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost goed bereikbaar zijn.	Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd. In de perspectiefnota wordt geld gevraagd voor de Edison- Einsteinstraat en Bijsterhuizen 30e straat.

2.c Goed bereikbaar met openbaar vervoer

Ook met trein en bus is Wijchen goed te bereiken.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
Elk kwartier een trein richting Den Bosch blijven we op de regionale en landelijke agenda zetten.	Ambtelijk en bestuurlijk wordt hier aandacht voor gevraagd.

2.d Veilig verkeer en minder overlast

Iedereen moet veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. Of je nu naar school gaat, op weg naar je werk bent, of een ommetje maakt. Overlast door geluid, stank en trillingen pakken we aan.

In 2024 doen we (begroting)

Gevaarlijke verkeerssituaties en plekken met veel geluidsoverlast onderzoeken we en pakken we aan.

We zetten ons in voor een variant van de A50 met de minste overlast voor omwonenden.

We geven extra aandacht aan verkeersveiligheid rond scholen en sportclubs.

Verantwoording

Dit pakken we op met de reguliere advisering.

Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten. Dit is aangekaart bij de keuze van de verschillende varianten. Er is ook een zienswijze ingediend.

Door het jaar heen zijn diverse mini-evenementen geweest met betrekking tot de 'Lekker Anders Dag' om het verkeersgedrag aan te passen.

2.e Verkeersveiligheid

Wijchen is in 2030 nog meer verkeersveilig, zowel objectief (het aantal geregistreerde ongevallen) als subjectief (de beleving van inwoners en bezoekers). Hiervoor is structurele aandacht nodig door middel van preventie, educatie en evaluatie van ongevallen. Waarbij we extra aandacht besteden aan de kwetsbare deelnemers in het verkeer.

In 2024 doen we (begroting)

Snelheid buiten bebouwde kom (5). De komende jaren passen we de snelheid van wegen buiten de bebouwde kom aan naar de snelheidsregels in het wegcategoriseringsplan. Maatregelen bestaan uit onder andere het toepassen van bebording of het realiseren van maatregelen die de snelheid remmen (verkeersdrempels en/of verkeersplateaus) in het buitengebied.

Onderhoud N845. De provincie voert het normale onderhoud uit. Op de Van Cittersweg moeten maatregelen genomen worden. Dit betekent dat een herindeling ook financiële gevolgen voor de gemeente heeft. Het exacte bedrag is nu nog niet bekend. Dit wordt opgenomen in Perspectiefnota 2024.

Regionale afstemming verkeersveiligheid (27). We blijven de komende jaren met de regio afstemmen hoe we samen ongelukken kunnen voorkomen.

Verantwoording

Vorig jaar is een cluster aan 80 km/u wegen aangepast met het grote onderhoud van de Broekstraat. Dit zetten we door, waar het mogelijk is om te combineren met beheer.

De benodigde oplossingsrichting is een rotonde. Het exacte bedrag is bekend en opgenomen in de Perspectiefnota 2024. Het gaat om een cofinanciering van 25%.

We blijven met de regio afstemmen om de verkeersveiligheid te vergroten om mogelijk ongelukken te kunnen voorkomen.

2.f Leefbaarheid in de kernen

We zetten binnen de grote kernen in op de fietser en voetganger, waarbij we ervoor zorgen dat voorzieningen goed met de auto bereikbaar blijven. In (nieuwe) woonwijken maken we meer ruimte voor fietsers, voetgangers, openbaar groen en verblijfsruimte. Hierdoor rijden minder auto's op straat.

In 2024 doen we (begroting)

Aanpak grijze wegen (4a): Uit MUP maatregel 3 wordt bekend welke 'grijze wegen' er binnen de gemeente zijn. Hierna kan een reële inschatting worden gemaakt van de investeringskosten die nodig zijn en wat we als eerste gaan oppakken. We willen dit zoveel mogelijk tegelijk met het normale onderhoud doen.

In 2023 stelde de gemeenteraad de regels voor parkeren vast. De beleidsregels voor parkeer-normen zijn vastgesteld door het college. Met dit aangepaste beleidsstuk, samen met de reguliere advisering en andere beleidsstukken, borgen we de leefbaarheid in projecten.

Verantwoording

In 2024 wordt de actualisatie van de wegcategorisering afgerond. Na dit onderzoek is duidelijk waar er 'grijze wegen' zijn.

In juni 2024 wordt het nieuwe parkeerbeleid (bestaande uit de 'Parkeervisie Wijchen' en 'Beleidsregels parkeernormen Wijchen') voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.g Bereikbaarheid tussen kernen

We willen dat de kernen voor iedereen bereikbaar zijn. Elke deelnemer aan het verkeer moet goed tussen de kernen kunnen reizen. Hierbij willen we betere fietsverbindingen, maar ook dat de grotere kernen goed bereikbaar voor de auto zijn.

In 2024 doen we (begroting)

Upgrade fiets- en wandelnetwerk (9a). Er is een werkbudget van € 25.000 per jaar voor kleine aanpassingen. Hiermee gaan we het fiets- en wandelnetwerk verbeteren, wat niet past bij het normale onderhoud. Mochten er grote verbeteringen van fiets- en/of wandelpaden nodig zijn, dan kan daar een apart budget voor worden aangevraagd.

Fietspad Ravensteinseweg (11b). We gaan een fietspad langs de Ravensteinseweg aanleggen tussen de Drutenseweg en de dijkoprit.

Verantwoording

Dit pakken we op met de reguliere advisering.

Dit project start eind 2024 met de uitvoering.

2.h Verbonden met de regio

In 2030 worden het openbaar vervoer en de fiets, eerder dan de auto, gekozen voor reizen van en naar de belangrijkste bestemmingen in de regio's in de buurt. Hierbij zetten we in op onder andere fiets- en OV-verbindingen, voldoende en veilige fietsenstallingen bij overstappunten en toegankelijke OV-haltes. Inwoners zijn hierdoor minder afhankelijk van de auto.

In 2024 doen we (begroting)

Fietsverbinding Druten – Wijchen (10). We onderzoeken of deze haalbaar is. Hierbij kijken we onder andere naar de eisen, de route en de kosten van deze fietsverbinding.

Verantwoording

In 2024 starten we een onderzoek naar een fietsverbinding tussen Druten en Wijchen. Zowel Wijchen als Druten heeft hier budget voor vrijgemaakt. Momenteel zijn we bezig met de herijking van het fietsnetwerk van Wijchen en Druten. Dit is ook een vooronderzoek voor de fietsverbinding tussen Druten en Wijchen.

2.i Duurzaam verplaatsen

In 2030 is voor iedereen (inwoners, bezoekers, werknemers etc.) een duurzaam vervoersmiddel beschikbaar. Hierdoor kan men zich betrouwbaar en comfortabel binnen en buiten Wijchen verplaatsen. Met als doel, het aandeel duurzame verplaatsingen (lopen, (e)fietsen, speed pedelecs, openbaar vervoer, elektrische auto en nieuwe vormen van e-mobility) dat binnen de eigen gemeente duurzaam plaatsvindt, te verhogen.

In 2024 doen we (begroting)

Monitoring duurzame mobiliteit (20b). De Strategie Elektrisch Rijden is op 24 juni 2021 vastgesteld. Hierin is een gewenst resultaat opgenomen voor het aantal laadpalen in 2025. We verwachten dat er tot en met 2025 ongeveer 126 laadpalen bij moeten komen (op basis van de prognoses).

Werkgeversaanpak bedrijventerreinen (24). We zijn steeds in gesprek met bedrijventerreinen over de mogelijkheden en informeren ze over successen binnen en buiten de gemeente Wijchen. Voor de uitvoering van de maatregelen moet per bedrijf gekeken worden wat de oplossing is. Het bedrijf betaalt zelf de kosten voor de maatregel.

Verantwoording

Dit pakken we op met de reguliere advisering.

Tijdens de bestuurlijke overleggen met ondernemersverenigingen komt dit onderwerp regelmatig te sprake. Daarnaast gaat de mobiliteitsmakelaar van de GMR het bedrijfsleven hierover benaderen. Ook de WDW gaat hier binnenkort mee aan de slag.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	4.155	4.154	1
2.2	Parkeren	287	288	-1
2.5	Openbaar vervoer	33	33	0
Resultaat		4.475	4.475	0

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	We verwachten op dit moment geen grote afwijkingen op dit programma.		

3.3 Programma 3 Economie

Speerpunten:

3.a Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers

Ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de uit te voeren plannen. Denk aan inflatie, de dreiging van een loon-prijs spiraal en een mogelijke recessie. Het kan zijn dat we dan extra acties moeten uitvoeren.

Belangrijk zijn onder andere goede bereikbaarheid en digitale infrastructuur. We geven ruimte om makkelijk te ondernemen door overbodige regels weg te nemen. Duurzame innovaties bieden kansen voor het bedrijfsleven én dragen bij aan een beter klimaat.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
Vitalisering bedrijventerrein Wijchen-Oost.	We willen een start maken met het vergroenen van het bedrijventerrein. Het kansenboek dat daarbij nodig is, is gereed. Daarnaast willen een nieuw omgevingsplan voorbereiden. We werken aan een doorstart van het Technieklokaal.
Ondersteunen duurzaamheids- en circulaire initiatieven met ondernemers. Ondersteunen lokale initiatieven in de ruil- en deeleconomie. Mede door de Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk en het Energieloket Zakelijk.	We ondersteunen op Wijchen Oost en Bijsterhuizen het initiatief om tot een Smart Energy Hub te komen. De aanvragen voor Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk verlopen goed.
Participatietrajecten met ondernemers bij nieuwe ontwikkelingen, zoals bij de ontwikkeling van bedrijventerrein Wijchen-Oost.	Bij het opstellen van en de uitvoering van elke visie betrekken we relevante partijen zoals ondernemers en andere kennispartners. Daarnaast hebben we regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg met ondernemersverenigingen om op de hoogte blijven van elkaars ontwikkelingen en problematieken.

3.b Vitale winkelcentra

Sinds 2023 hebben we in het centrum van Wijchen een accountplan, dat opgesteld is met de vereniging van pandeigenaren en het Centrummanagement. Dit gezamenlijke uitvoeringsplan heeft de centrumvisie als onderlegger en heeft tot doel het Wijchense winkelcentrum verder te versterken.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
In samenwerking met ondernemers en het CMW (Centrummanagement Wijchen) voeren we de Detailhandelsstructuurvisie en toekomstvisie Centrum uit.	De betrokken partijen hebben sinds de vaststelling regelmatig afstemming met de werkgroep DSV en centrummanagement over de uitvoeringsacties. Daarnaast ontvangt Wijchen=Promotie jaarlijks €15.000 om alle winkelcentra in Wijchen te ondersteunen. Daarnaast ontvangt het CMW gedurende de jaren 2023 tot en met 2025 een totaal bedrag van €75.000 om het centrum impuls te geven i.v.m. de leefbaarheid en professionalisering. Jaarlijks worden hier plannen voor opgesteld en verantwoord. Het uitvoeringspunt vergroenen centrum wordt ook in overleg met CMW en BIZ Pandeigenaren uitgevoerd.
We voeren de aanbevelingen uit het onderzoek over de toekomst van de warenmarkt uit.	Tijdens de overleggen met de Marktcommissie bewaken we de gemaakte aanbevelingen. Diverse aanbevelingen zijn vorig jaar al opgepakt en worden de komende jaren verbeterd en bewaakt. Er wordt nu ambtelijk gewerkt aan een nieuwe marktverordening, deze zal nog ter besluitvorming voorgelegd worden.
We stellen een horecavisie op, in samenwerking	We verwachten dat de horecavisie na de zomer

met KHN Afdeling Wijchen, horeca ondernemers en CMW. Met "Wijchen=Samen" versterken we elkaar, de aantrekkelijkheid en branding van Wijchen. Dit is een belangrijke aanbeveling uit de detailhandelsstructuurvisie. We helpen mee om het centrum van Wijchen bruisender te maken door het CMW 3 jaar financieel te ondersteunen. Op termijn ontstaat er marktruimte voor een extra supermarkt in Wijchen. We doen onderzoek naar de best mogelijke locatie.	opgeleverd wordt. De studie naar de best mogelijke locatie voor een extra supermarkt is afgerond.
---	--

3.c Economische en toeristische visie

We willen een levendige, vernieuwende en duurzame economie. Dit bereiken we door samen te investeren in een goed ondernemers- en vestigingsklimaat. Door samen te werken en duurzaam te ondernemen, kunnen ondernemers, inwoners en bezoekers van gemeente Wijchen prettig ondernemen, werken, wonen en recreëren. Deze ambitie willen we waarmaken aan de hand van de volgende vier strategielijnen: vernieuwing, aantrekkingskracht, samenwerking en duurzaamheid.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We werken samen met ondernemers om leegstand in het centrum en op bedrijventerreinen tegen te gaan. Hiervoor overleggen we met pandeigenaren van centrum Wijchen en beleggers op bedrijventerrein Wijchen-Oost.	De leegstand op de bedrijventerreinen is beperkt en is passend om nieuwkomers, uitbreidingen en verplaatsingen mogelijk te maken. In het centrum ligt het leegstandspercentage nog steeds onder het landelijk gemiddelde. Het is wel een belangrijk aandachtspunt voor het CMW en BIZ Pandeigenaren. Er is een transformatie gaande dat wanneer een reguliere winkel verdwijnt, er een andere centrumactiviteit terug komt.
We ronden de onderzoeken naar de mogelijkheden tot uitbreiding van de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen af.	Uitbreiden van Bijsterhuizen is mogelijk. Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheden om lokale bedrijven te vestigen op Bijsterhuizen om schuifruimte voor woningbouw te creëren. Uitbreiding van Breekwagen is onder voorwaarden van natuurcompensatie waarschijnlijk mogelijk. Het betreft echter een particulier initiatief.
We hebben een actieve rol in het toekomstbestendig houden van de winkelgebieden in onze gemeente.	We hebben de eerste tranche van het vergroenen van het centrum afgerond. Daarnaast ontvangt Wijchen=Promotie jaarlijks €15.000 om alle winkelcentra in Wijchen te ondersteuning. Jaarlijks wordt hier een plan voor opgesteld.
We dragen bij aan projecten om het bedrijfsleven op bedrijventerrein Wijchen Oost, de onderwijsinstellingen en Maaswaalcollege met elkaar te verbinden. Denk hierbij aan het initiatief SPARK! Eind 2023 of begin 2024 gaan we in samenwerking met StartUp Nijmegen proberen een netwerk op te bouwen met startende ondernemers.	De samenwerkingspartners van SPARK! werken er nog verder aan om jongeren te interesseren voor techniek. Door deze samenwerking ontstaan ook kansen om het Techlokaal weer op te tuigen. StartUp Wijchen is per 1 januari 2024 gestart.
We moedigen groei en het gebruik van recreatievoorzieningen aan. Denk daarbij aan een recreatief wandelroutenetwerk, bewegwijzering, afspraken over het gebruik van routes over particulier terrein en het promoten van het netwerk online.	Het wandelroutenetwerk wordt aangelegd. De oplevering is in het najaar.
Het recreatieve verkeersnetwerk versterken we door een vrij liggend fietspad langs de Maas tussen Batenburg en Appeltern aan te leggen.	Onderzocht wordt of het vrij liggend fietspad gerealiseerd kan worden (in het project "de Lymen" van Natuurmonumenten). Het hangt af

	van de omvang obstakelvrije ruimte voor de dijk die het Waterschap nodig heeft.
--	---

3.d **Energietransitie elektrische laadinfrastructuur**

Dit gaat over elektrificatie wagenparken (GO RAL).

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
In 2024 wordt duidelijk hoe de plankaarten eruit gaan zien. Dan weten we wat de noodzaak zal zijn van het waarmaken van een elektrische laadinfrastructuur.	De gemeente Wijchen/Druten plaatst in het kader van de regionale concessie laadpalen in de openbare ruimte en neemt hiervoor de benodigde verkeersbesluiten. Dit gebeurt zowel op verzoek van bewoners als ook proactief (minimaal 15 laadpalen in Wijchen en 5 laadpalen in Druten per jaar). De plankaart vormt hiervoor de basis.

3.e **Human capital agenda**

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
In 2024 proberen we samen met Vrienden van Techniek talenten in de regio te behouden met Labtrain. Daarnaast willen we nieuw talent aantrekken door het Gelrepact (aanpak krapte beroep techniek) uit te voeren.	In oktober wordt er een techniek dag georganiseerd waarvoor subsidie van de provincie Gelderland verkregen is.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	604	604	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-415	-393	-21
3.4	Economische promotie	27	93	-66
	Resultaat	216	304	-88

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
3.3	Op grond van de Munitax rapportage naar de stand per 1 maart 2024 moeten de geraamde opbrengsten uit de reclamebelastingen worden verlaagd.	0	-16
3.3	De inkomsten uit marktgelden ramen we op basis van de afgelopen jaren structureel af worden met € 5k.	-5	0
3.4	In verband met toenemende veiligheidsaspecten/-voorschriften, terugtrekkende politie-inzet en gestegen prijzen, dient het jaarlijkse budget voor de Vierdaagse structureel te worden verhoogd.	-24	0
3.4	Op grond van de resultaten van het onderzoek naar de toekomst van de dorpskermis, dient de financiële bijdrage aan de kermis structureel te worden verhoogd.	-7	0
3.4	Het budget voor energiekosten van kermis dient te worden verhoogd ivm gestegen tarieven voor elektriciteit en diesel t.b.v. de aggregaten.	-21	0
3.4	Door meer opbrengsten van kermisstandplaatsen n.a.v. de aanbesteding enerzijds (+ € 21k) en wegvallende pachtopbrengsten van de borreltent anderzijds (- € 30k), dient de raming voor opbrengsten uit kermis per saldo met € 9k te worden verlaagd.	-9	0
3.4	Overig.	0	-6
	Totaal	-66	-22
	Totaal	-88	

3.4 Programma 4 Onderwijs

Speerpunten:

4.a Fijn opgroeien met goed onderwijs

De jeugd heeft de toekomst. Daarom blijven we investeren in het onderwijs. We zetten actief in op kansengelijkheid voor kinderen. Het is belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Ons doel is Integrale Kind Centra (IKC's) binnen multifunctionele gebouwen.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

We zetten ons in voor de realisatie van IKC's in Wijchen-Zuid en Wijchen-West. Ontwikkeling MFA's Westwijzer en Hart van Zuid en huisvesting voor de Bonte Boomhut (nieuwe basisschool Kans en Kleur).

Er is sprake van voortgang bij de realisatie van beide IKC's. Huisvesting van de nieuwe basisschool De Bonte Boomhut in Wijchen West zal naar verwachting langer op zich laten wachten.

We moedigen het behoud van de scholen in de kleine kernen aan.

Met schoolbestuur Kans en Kleur hebben we belang bij het behoud van scholen in de kleine kernen. Dit vergroot de leefbaarheid in de kleine kernen. Hiervoor is het wel nodig dat het Rijk het kleine kernenbeleid voor scholen in stand houdt.

We herijken het IHP.

Actualisering van het IHP is voorzien in 2024.

4.b Onderwijs ondersteuning voor iedereen

Een goede opleiding is belangrijk voor de toekomst van onze jongeren. Maar niet alle leerlingen doorlopen even makkelijk hun schooljaren. Voor leerlingen met wie het niet goed gaat op school, zorgen we voor ondersteuning. Onze leerplichtambtenaren zijn de gesprekspartner voor scholen, leerlingen en ouders. Zij weten ook welke hulp een leerling kan krijgen die uit dreigt te vallen. Dit doen we samen met lokale en regionale partners. Zo zorgen we dat leerlingen minder uitvallen in het onderwijs.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

Het middelbaar onderwijs blijft samen met de gemeente betrokken bij het programma 'Aanpak ziekteverzuim VO'.

In uitvoering; onderwerp van regionale samenwerking.

Regionaal werken we samen voor een betere instroom en doorstroom van leerlingen, aan de versterking van de zorgteams in het VO en MBO en aan een sluitend aanbod van tijdelijke opvangvoorzieningen.

Het Flex College sluit de deuren. Elke school voor voortgezet onderwijs in de regio richt vanaf volgend schooljaar zelf een tijdelijke opvangvoorziening in. Maaswaal College heeft deze voorziening al enkele jaren. Tijdelijke opvangvoorzieningen MBO is onderwerp van regionale samenwerking.

De inzet van leerplichtambtenaren is gericht op terugkeer naar school. Er is voldoende aanbod van schoolmaatschappelijk werk in het primair en voortgezet onderwijs.

In uitvoering

4.c Een aanbod voor alle peuters

Het aanbod voordat kinderen naar school gaan, draagt bij aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. We zien graag dat peuters naar een voorschoolse voorziening gaan. Voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst, is er aanbod waarvoor ouders subsidie kunnen krijgen. Peuters met (een risico op) een taalachterstand krijgen een extra aanbod voorschoolse educatie om hun kansen op een succesvolle en geschikte schoolcarrière te vergroten.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

We voeren het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) uit in de beleidsperiode 2023-2026. Hiervoor hebben we een uitvoeringsagenda vanuit het vastgestelde OAB. Dit doen we samen met de educatieve partners in de VVE-werkgroep, die onderdeel is van de Lokaal Educatieve Agenda. In deze beleidsperiode

In uitvoering.

zetten we extra in op het verbeteren van de educatieve kwaliteit. Daarbij gaan we ook samenwerken met kinderdagverblijven en de bibliotheek.	
In 2022 gaven we de bibliotheek (penvoerder) een bijdrage voor Leesoffensief Wijchen vanuit de NPO-middelen. Het Leesoffensief wordt ook in het schooljaar 2023-2024 uitgevoerd.	De Bibliotheek Wijchen, onderwijsinstelling en kinderopvang geven gedurende het schooljaar 2023-2024 uitvoering aan het Leesoffensief. Zij zijn met elkaar in gesprek over continuering vanaf schooljaar 2024-2025. Voor het Leesoffensief 2022-2024 was de gemeente een subsidieverlener via de tijdelijke extra middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs. De rol van de gemeente bij het vervolg is nog onbekend.

4.d Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Wie voldoende basisvaardigheden heeft, zoals lezen, schrijven, rekenen en met een computer werken, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom zorgen we voor een aanbod aan cursussen en vergroten we het aantal vindplaatsen. Dit doen we zowel lokaal als samen met onze partners in de regio.

In 2024 doen we (begroting)

Samen met partners in de gemeente werken we aan het opzetten van een Digi-Taalhuis in Wijchen. Voor het regelen van de activiteiten en de hulp aan laaggeletterden om geschikt aanbod te vinden, stellen we een DigiTaalhauscoördinator aan.

Verantwoording

De samenwerkende kernorganisaties bespreken maandelijks in het Stuurgroepoverleg DigiTaalhuis Wijchen de voortgang van het komen tot het DigiTaalhuis. In 2024 is er gekomen tot een gezamenlijk convenant, waarin de gedeelde doelen en ambities zijn vastgelegd. Het traject voor de aanstelling van een DigiTaalhauscoördinator is ingezet.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-144	-144	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.017	2.017	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.135	1.122	13
	Resultaat	3.007	2.995	13

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
4.3	Voordeel op Leerlingenvervoer door bijgestelde begroting 2024 DRAN.	0	23
4.3	Kosten Junior Technovium verantwoorden we op dit taakveld. We hadden de begroting opgenomen in programma 5. Dit betreft dus een budget neutrale verschuiving van een deel van het budget van Kans en Kleur (o.a. Junior Technovium).	0	-10
	Totaal	0	13
		13	

3.5 Programma 5 Sport, Cultuur en recreatie

Speerpunten:

5.a Samen actief en sportief

Sport is belangrijk voor lichaam en geest. We zijn daarom trots op ons actieve verenigingsleven met de vele vrijwilligers. Die blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om sporten en bewegen aan te moedigen. Daarbij vinden we het belangrijk dat iedereen hier gebruik van kan maken, ongeacht leeftijd, inkomen, of een eventuele beperking.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

1. Lokaal sportakkoord.
Naast de doelen uit het Lokaal sportakkoord kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen die bekostigd kunnen worden uit het uitvoeringsbudget (dit budget is van de Wijchense gemeenschap, niet van de gemeente). In de kerngroep zitten mensen van lokale(sport)-verenigingen, maatschappelijke instellingen en de gemeente. Deze kerngroep beoordeelt deze aanvragen. In 2023 hebben we het lokaal sport akkoord herijkt en maken we nieuwe afspraken. Naast de aanvragen gaan we een andere werkwijze hanteren om de concrete doelen uit te voeren. Hier starten we eind 2023 mee en dit loopt door in 2024 en verder.

In uitvoering.

2. Buurtsportcoach/ verenigingsondersteuner.
In 2024 zetten we een buurtsportcoach/ verenigingsondersteuner in die stimuleert dat sport- en beweegaanbod toegankelijker wordt voor alle leeftijden en de sportverenigingen hierin worden ondersteund. Dit zal onder de Brede Regeling Combinatiefuncties gaan vallen, dat weer deel uitmaakt van de brede SPUK. Hieronder valt het Lokaal Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefuncties en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Deze zetten we voor 3 jaar in. Daarna evalueren we dit en bekijken we of we het GALA verlengen.

In uitvoering. De buurtsportcoach en verenigingsondersteuner zijn in april 2024 gestart.

3. Speelruimtebeleid.
We gaan het speelruimtebeleid opnieuw beoordelen. De uitvoering wordt gedaan door een extern bureau. Dit vindt waarschijnlijk in 2024 plaats.

In uitvoering.

4. Voor kinderen ontwikkelen we een klim- en speelbos.
Het onderzoek naar de ontwikkeling van een klim- en speelbos (opgenomen in het coalitieprogramma) nemen we mee bij de herijking van het speelruimtebeleid (zie punt 3 Speelruimtebeleid). We komen in 2024 met een locatiekeuze en ontwerp.

In uitvoering.

5.b Zuinig op onze kunst, cultuur en historie

In onze kunst en cultuur zien we onze lokale identiteit terug. Daar hechten we veel waarde aan. We vinden het ook belangrijk om aandacht te houden voor de rijke historie van Wijchen en al haar kernen. Daarom blijven we hierin investeren en houden we dit voor iedereen toegankelijk.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

We beschermen onze cultuur en geschiedenis en steunen ideeën die de plaatselijke

Het onderzoek Erfoed uit het Post'65 tijdperk is op advies van het Gelders Genootschap op hold

geschiedenis in beeld brengen: Ø We gaan door met plan voor cultuur en geschiedenis. Ø De beleidsnota cultuurhistorie en de kerkenvisie nemen we mee in de omgevingsvisie. Ø We onderzoeken Erfgoed uit het Post '65 tijdperk. Ø We lichten monumenteneigenaren actief voor en begeleiden hen met het verduurzamen van hun monument.	gezet. Het onderzoek en bevindingen in de gemeente Hardewijk worden afgewacht. Mogelijk dat in 2025 dit weer kan worden opgepakt. Over het actief begeleiden van monumenteneigenaren met het verduurzamen van hun monument is op 27 november 2023 overleg geweest met team Energietransitie, Dieter Schalk. Team Energietransitie onderzoekt of dit kan meeliften met het al lopende traject voor maatwerkadvies.
De verordening Stimuleringsfonds Wonen & Monumenten 2008 wordt herzien. De kosten voor de herziening worden betaald uit het fonds zelf.	Aangezien er vanaf 2021 van het fonds geen gebruik is gemaakt, wordt hier geen prioriteit aan gegeven.
Wijchen herdenkt 80 jaar vrijheid. We vieren en herdenken 80 jaar vrijheid. We organiseren en ondersteunen activiteiten in dit kroonjaar.	De voorbereidingen lopen voor (educatieve) activiteiten in september (80 jaar na Operatie Market Garden en de bevrijding van Wijchen) en de landelijke bevrijding mei 2025.

5.c **Wijchen als trekpleister**

Naast kunst en cultuur heeft onze gemeente afwisselende landschappen met mooie hoogtepunten. Van de Bergharensse berg tot de Berendonck. Wijchen is een mooie bestemming. Bovendien biedt toerisme kansen voor de lokale werkgelegenheid en economie.

In 2024 doen we (begroting)

Een uitkijkpunt over onze gemeente is een aantrekkelijke toevoeging. We bekijken waar dit een plek kan krijgen en als dit kan in combinatie met een klimbos. We komen in 2024 met een locatie keuze en ontwerp.

Verantwoording

Het begint met financiering, wat we willen afwegen in de Perspectiefnota

5.d **Groene en gezonde wijken en dorpen**

Groen om ons heen draagt bij aan onze gezondheid en ons geluk. In onze gemeente hebben we gevarieerde natuur met ruimte voor mens en dier en dat behouden we. Waar mogelijk versterken we het groen in de wijken die er al zijn. En we zorgen voor groen binnen nieuwbouwprojecten.

In 2024 doen we (begroting)

We zijn terughoudend met het kappen van bomen vanwege overlast. Voor elke gekapte boom planten we er binnen onze gemeentegrenzen twee terug. Hiervoor starten we in 2023 met het opstellen van een boombeheerplan, welke we in 2024 voorleggen aan de raad.

Verantwoording

Goed voornemen, maar we lopen tegen de grenzen van de openbare ruimte aan in verband met de druk op zowel de boven- als ondergrond. Op meerdere locaties binnen de bebouwde kom is er overlast door bomen op riolering en waterleidingen. Bij vervanging worden bomen uitdrukkelijk niet meer op kabels en leidingen geplant. Er is echter een beperkt aantal locaties waar we (nog) kunnen planten. We denken dan ook dat het nodig gaat zijn als gemeente een perceel te verwerven waar bomen geplant kunnen worden. Hiermee kunnen we het voornemen 1 boom weg en 2 bomen wellicht waarmaken. Er is in 2023 nog geen start gemaakt met het opstellen van het boombeheerplan.

Als groen ergens verdwijnt, zorgen we dat het op een andere plek terugkomt. We kijken in de openbare ruimte waar we stenen kunnen vervangen voor groen.

Goed voornemen, maar we lopen tegen grenzen in de openbare ruimte aan. Als voorbeeld de hoeveelheid trafohuisjes die geplaatst worden. Dit vindt m.n. in groene zones plaats wat niet standaard gecompenseerd wordt met groen op andere locaties. Er is wel een start gemaakt met het vergroenen van het centrum van Wijchen, waarbij stenen vervangen worden door openbaar groen.

We ontwikkelen beleid om cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente te beschermen. Denk aan landschapspark Woezik en de omgeving Valendriese heuvels. De komende jaren verzamelen we de informatie hierover en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.

5.e Cultuur- en erfgoedparticipatie

Kinderen nemen deel aan culturele activiteiten in de vrije tijd. Dit is niet voor alle kinderen vanzelfsprekend. Voor hen willen we dit makkelijker maken. Ieder kind in het (basis)onderwijs krijgt les in cultuur en maakt daardoor kennis met kunst en cultuur.

In 2024 doen we (begroting)

We maken een cultuurnota. Hierin geven we aan wat we met cultuur willen bereiken. We leggen hierin de nadruk op de mogelijkheid om deel te nemen aan culturele activiteiten, met extra aandacht voor jeugd en jongeren. Hierin werken we samen met het sociaal domein. Daarbij sluiten we aan op het programma van de "brede SPUK". Vanaf 2024 gaan we aan de slag met de plannen uit dit programma. Voor de versterking van de culturele infrastructuur biedt het financiële mogelijkheden. We onderzoeken wat er aanvullend nodig is voor de culturele infrastructuur, waarvan de financiële afweging via de begroting wordt genomen.

We maken een nieuwe visie op het bibliotheekwerk.

Verantwoording

De raad heeft de Cultuurnota vastgesteld.

De visie ligt ter vaststelling voor aan de raad.

5.f Ontspannen regio

In de Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen (GMR) werken we met de gemeenten aan versterking voor een langere tijd voor de structuur van de culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat de acties een blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst in de regio.

In 2024 doen we (begroting)

Gelderland heeft aan de GMR € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld om activiteiten uit te voeren in de periode 2022-2025. Wij stellen ambtenaren beschikbaar om de uitvoering te ondersteunen. Onder regie van de GMR worden de onderstaande acties uitgevoerd in 2024:

Meer onderwijs in cultuur en stimuleren dat er voldoende en goed geschoolde kunstvakdocenten zijn.

Ondersteuning van verenigingen, stichtingen en vrijwilligers in de amateurkunst- en erfgoedsector.

Het Romeinse verleden en in het bijzonder de Romeinse Limes (UNESCO werelderfgoed) - in samenhang - meer zichtbaar en beleefbaar maken. Hiervoor wordt een Masterplan Romeins verleden ontwikkeld met uitvoeringsagenda.

Verantwoording

In uitvoering door GMR

In uitvoering door GMR

In uitvoering door GMR

In uitvoering door GMR

5.g Meer biodiversiteit en natuur

Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden, levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
Speerpunt 1. Overgang naar groenbeheer waarbij rekening wordt gehouden met dieren en planten in hun eigen omgeving: a. Invoeren plan om Park Noord te verzorgen waarbij rekening wordt gehouden met de dieren en planten die daar al zijn; b. Opstellen plan om te zorgen voor Spoorzone en Kerkeveld; c. Een locatie inzaaien met een kruidenmengsel voor verschillende planten.	a. plan park noord is gereed en wordt uitgevoerd b. moet nog worden opgestart c. is in 2023 op de Aalsburg gedaan. Wordt nu gevolgd qua ontwikkeling
Speerpunt 2. Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema: a. Een scan maken voor de kansen voor natuur bij ruimtelijke ontwikkelingen.	Moet nog worden opgestart; vind plaats tezamen met Druten omdat dit ook in hun beleidsplan is opgenomen
Speerpunt 3. Natuurlijke bestrijding overlast gevende plant- en diersoorten: a. We gaan de eikenprocessierups (epr) in de stedelijke omgeving aanpakken. Dit doen we door ander maaibeleid en de ontwikkeling van natuurlijke vijanden aan te moedigen. We zoeken plekken waar we deze aanpak kunnen uitvoeren.	Invoering vindt plaats tezamen met de aanpassingen van maaibeheer langs hoofdwegen
Speerpunt 4. Versterken groenblauw raamwerk: a. Binnen de GMR samenwerken aan de ontwikkeling van het groenblauw raamwerk. Het groenblauw raamwerk is een verbinding en dooradering van stad en landschap met natuur en water. Hiervoor voeren we samen met vijf gemeenten het plan Groene Mantel rondom Nijmegen uit.	Eerste stappen voor samenwerking met betrokken partijen is zijn genomen. In overleg met provincie is project De groene mantel rondom Nijmegen opgenomen als koploperproject voor het VLGG. Plan van aanpak wordt opgesteld met betrokken partijen.
Speerpunt 5. Stimuleren van initiatieven en samenwerking: a. Biodiversiteit in de wijk (dit proberen we als eerste uit in de Weertjes); b. Plaatsen van een leefomgeving voor vleermuizen en/of stadsvogels.	in De Weertjes zijn verhandingen vervagen door groen meet soorten die geschikt zijn voor bijen, vlinders e.d.
Locaties inzaaien met biodivers kruidenmengsel.	zie bij 1.c.

5.h Recreatieve visie Loonse Waard

Ons rivierenlandschap is een unieke eigenschap. In onze plannen voor het toerisme leggen we de nadruk op ons landschap, cultuur en geschiedenis. We onderzoeken de mogelijkheden om meer te doen met recreatie op en rond het water. Zo biedt de Loonse Waard mogelijk kansen om recreatie op en aan het water te versterken. Hiermee speelt het in op de behoefte aan stedelijk uitloopgebied voor onze inwoners.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
De plannen voor de Loonse Waard zijn gemaakt in 2009. We moeten opnieuw onderzoeken hoe goed we kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen voor het landschap en recreatie. Daarbij willen we de plannen vergroten waarmee we het gebied geschikt maken voor de behoefte aan een stedelijk uitloopgebied en dat aansluit bij het strategisch kompas, de omgevingsvisie en het vitaal landelijk gebied.	Moet nog worden opgestart.

inancieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	239	228	10
5.2	Sportaccommodaties	2.583	2.908	-325
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.075	1.082	-7
5.4	Musea	238	326	-88
5.5	Cultureel erfgoed	55	55	0
5.6	Media	1.004	1.004	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.145	2.156	-11
Resultaat		7.339	7.759	-420

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
5.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de uitgavenkant op dit taakveld.	0	-5
5.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de inkomst vanuit het Rijk.	0	5
5.1	Dit betreft een budget neutrale verschuiving van een deel van het budget van Kans en Kleur (o.a. Junior Technovium).	0	10
5.2	De verhoogde exploitatiesubsidie MFA Batenburg kunnen we opvangen binnen de begroting. Dit leidt echter wel tot een verschuiving tussen de taakvelden 6.1 en 5.2.	0	5
5.2	Nadeel op de exploitatie van het zwembad door gestegen kosten. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan energiekosten en personeelskosten. De kosten zijn afgelopen jaren hard gestegen en zijn tot nu toe opgevangen met subsidies vanuit het rijk. De subsidies zijn beëindigd en hoewel de energiekosten wat zijn gedaald, blijft dit ruim boven het niveau uit de structurele begroting.	-300	0
5.2	Hogere juridische kosten inzake afwikkeling geschil op de renovatie van het Diosa veld.	0	-30
5.3	Voordeel op amateurkunst vanwege lager aangevraagde subsidies.	0	8
5.3	Nadeel op subsidie theater, zoals is opgenomen in de nieuwe budgetovereenkomst.	0	-15
5.4	De subsidie en huuropbrengst van het museum past per saldo binnen de begroting. De verhoogde huuropbrengst landt op een ander taakveld (0.4). In de Perspectiefnota nemen we deze verschuiving structureel op.	0	-89
5.4	De leges voor archeologie zijn vanwege het incidentele karakter niet begroot.	0	2
5.7	Gezien de slechte staat van de bomen aan de Heumensweg was acuut ingrijpen noodzakelijk en gelijktijdig uitgevoerd met het project Kap onveilige Bomen JUP (combinatiewerk).	0	0
5.7	Met de scholenstichting hebben wij in 2016 afgesproken dat het groenonderhoud op de schoolpleinen door gemeente Wijchen zou worden uitgevoerd, dit is echter nooit geëffectueerd, wij zijn dit contractueel verplicht.	0	-10
	Overig	0	-1
	Totaal	-300	-120
		-420	

3.6 Programma 6 Sociaal Domein

Speerpunten:

6.a Gezonde en vitale samenleving

Een gezonde leefstijl is belangrijk voor alle leeftijden. Door gezond te eten en te bewegen, blijf je lichamelijk en geestelijk fit. Ook blijft het belangrijk om mensen te ontmoeten en van betekenis te zijn. Iedereen moet kunnen werken aan gezondheid en meedoen in de samenleving. Een beperking mag daarin geen belemmering zijn.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

Activiteiten die helpen aan een gezonde leefstijl ondersteunen wij. We werken bijvoorbeeld aan een gezond gewicht, een rookvrije generatie, geestelijke gezondheid, of het verminderen van alcoholgebruik. Dit doen we onder andere met het Lokaal Preventieakkoord. We richten ons daarbij op alle leeftijden, met extra aandacht voor gezinnen met weinig geld.

We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord waarvoor in 2023 een plan van aanpak is opgesteld. We financieren activiteiten die een gezonde leefstijl bevorderen en gezondheidsverschillen verkleinen. We faciliteren samenwerking tussen verschillende partijen die gezondheid bevorderen door netwerkbijeenkomsten te organiseren.

We gaan aan de slag met de plannen van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Hiermee maken we een uitgebreide aanpak voor gezondheid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis.

We voeren het Gezond en Actief Leven akkoord uit.

We zetten ons in om eenzaamheid bij alle leeftijdscategorieën te voorkomen of te verminderen. Dit doen we bijvoorbeeld samen met de Kerngroep Eenzaamheid en MeerVoormekaar. Laagdrempelig en zo veel mogelijk in de buurt.

De Kerngroep Eenzaamheid werkt aan het voorkomen of verminderen van eenzaamheid. De voorbereidingen van de Week van de ontmoeting in het najaar zijn gestart. We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord waarvoor in 2023 een plan van aanpak is opgesteld.

We organiseren met onze netwerkpartners de week van de gezondheid. Met als doel dat mensen zich bewust worden van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van inwoners van Wijchen.

In 2023 is de eerste week van de gezondheid georganiseerd. In najaar 2024 vindt dit weer plaats.

6.b Vitaal ouder worden

Mensen worden steeds ouder en blijven langer actief. Vitale ouderen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Bijvoorbeeld door zich in te zetten als vrijwilliger of als mantelzorger voor een naaste. Of door hun kennis en ervaring op een andere manier te delen. We zetten ons ervoor in dat ouderen mee kunnen blijven doen in de samenleving.

In 2024 doen we (begroting)

Verantwoording

Vrijwilligers blijven we ondersteunen en waarderen.

We waarderen mantelzorgers en vrijwilligers. We bevorderen de samenwerking tussen gemeente en KBO's/ seniorenverenigingen) en tussen de verenigingen onderling door twee keer per jaar in gesprek te gaan (Kringberaad).

We streven naar een dementievriendelijke gemeente. Samen met de Kerngroep Dementie werken we hier steeds aan. We hebben onderzocht wat zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie zijn. Hier geven we uitvoering aan.

De Kerngroep Dementie draagt bij aan dementievriendelijk Wijchen. Er lopen diverse initiatieven. Zo is het Museum Kasteel Wijchen een pilot gestart om een Prikkelarm/ dementievriendelijk museum te worden. Een werkgroep heeft een dementievriendelijke looproute in het centrum ontwikkeld. Door de ZonMw subsidie voor 'zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie' werken we toe naar een meer vraaggericht aanbod.

6.c Preventie en goede zorg

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we alles in op preventie en makkelijk

bereikbare hulp. Soms kunnen mensen al veel zelf, met een klein duwtje in de rug. Bovendien bespaart voorkomen van zorgkosten op de lange termijn. Mensen die professionele zorg nodig hebben, moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We werken aan preventie met een laagdrempelig aanbod. Als dat mogelijk is heeft hulp in de buurt of uit het sociale netwerk de voorkeur.	Dit uitgangspunt staat nog steeds voorop bij de ontwikkeling van nieuw passend aanbod en bij het beoordelen van de noodzaak van maatwerkvoorzieningen.
Mantelzorgers zijn belangrijk en verdienen onze steun. We versterken daarom de ondersteuning en waardering voor mantelzorgers. We kijken naar de behoefte vanuit de mantelzorger zelf, zoals bijvoorbeeld logeren of opvang functies. Per 1 augustus 2023 is als proef een jaar een Mantelzorgmakelaar in dienst bij het Sociaal team.	We ontwikkelen een vraaggericht aanbod voor mantelzorgers. Dit realiseren we door de inzet van de Consulent Mantelzorg (voorheen Mantelzorgmakelaar), het Mantelzorgpanel (ervaringsdeskundigen) en het Netwerk Mantelzorg (bestaat uit Zorg en Welzijn professionals). Inwoners zijn op diverse manieren geïnformeerd over het aanvullende ondersteuningsaanbod. Zo is onlangs de pagina over Mantelzorg op de website vernieuwd.
We bakenen duidelijk af wat hoort onder jeugdzorg en wat hoort bij de normale opvoeding volgens de aanscherping van de jeugdwet.	Dit is een dynamisch proces wat we meerdere keren per jaar bekijken en zo nodig aanpassen. Het besliskader voor het sociaal team wordt in mei geactualiseerd vastgesteld.
Inwoners met een hulpvraag helpen we snel en duidelijk op weg. De toegang is laagdrempelig en efficiënt ingericht. We halen de wettelijke termijnen bij vragen van burgers aan het Sociaal Team.	We zijn voortdurend bezig om de wettelijke termijnen te behalen, maar moeten constateren dat dit nog niet gerealiseerd is. Met de inrichting van robuuste teams eind 2024 verwachten we hier een verandering in teweeg te brengen.
Voor goede zorg aan onze jeugd en volwassenen werken we samen in de regio. In de programma's op jeugd en Wmo voor de regio staan duidelijke doelen en resultaten die verwacht worden. Het lokale beleid stemmen we hierop af.	Het regioprogramma jeugd is vastgesteld. We zijn bezig met de lokale vertaling van dit regioprogramma.
We streven ernaar om kinderen zoveel mogelijk thuis op te laten groeien. Waar veilig opgroeien in een gezinssituatie niet vanzelfsprekend is, bieden we steunvormen aan, zoals steungezinnen. Wanneer thuis wonen niet meer gaat, bieden we pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalig wonen en specialistische instellingen aan.	We evalueren de inzet van gezinnen voor elkaar. Daarnaast onderzoeken we of er nog meer mogelijkheden zijn om gezinnen te ondersteunen. Een antwoord hierop verwachten we eind 2024.
De ondersteuning en zorg is van goede kwaliteit en zorgen dat deze betaalbaar zijn. We werken samen met het Sociaal Team (ST) en MeerVoormekaar over het vrij toegankelijk aanbod en zetten in op een dorpsondersteuner in Bergharen, Hernen / Leur en Alverna. We meten steeds of de klant tevreden is. De resultaten gebruiken we om ons te verbeteren. Het contractmanagement van de regio stelt eerlijke prijzen vast en gaat voor kwaliteit.	De resultaten van de cliënt ervaringsonderzoeken worden in het monitorverslag teruggekoppeld. De resultaten gebruiken we om ons te verbeteren. In de verantwoording die nog aangeleverd gaat worden van MeerVoormekaar is aandacht voor de resultaten van de dorpsondersteuners. Ook dit nemen we op in het monitorverslag.
We willen dat mensen, die het echt nodig hebben, hulp bij het huishouden voor lange tijd kunnen krijgen en betalen. We leveren maatwerk als dat nodig is.	Onze aanbieders hulp bij het huishouden kunnen niet altijd (tijdig) voldoen aan de vraag naar huishoudelijke hulp. Vanuit de gemeente doen we aan verwachttingsmanagement richting onze inwoners. Dit om de hulp daar te leveren, waar het echt nodig is.
Fraude met zorg pakken we stevig aan. In 2023 startte een onderzoek naar regionale samenwerking hiervoor. In 2024 verwachten wij hieruit aanbevelingen over samenwerking	In april 2023 is een kwartiermaker gestart naar samenwerking op het terrein van zorgfraude/ondermijning op de schaal van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid. Met 14

binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hierin werken we nu samen met gemeenten in de regio. We toetsen alle aanbieders (zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budget (PGB)) op kwaliteit bij de start van de contractering van de betreffende partij. We zorgen dat onze plannen voor woonzorg passen bij het verhuren van panden door anderen aan zorgpartijen binnen Wijchen. Op deze wijze houden we zicht op de partijen die zich vestigen in onze gemeente en kunnen bij signalen in samenspraak met Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) en handhaving oppakken.	gemeenten zijn ambtelijk en bestuurlijk gesprekken gevoerd. De uitkomsten van de gesprekken en de aanbevelingen hieruit worden in een combi PFO eind april 2024 gepresenteerd. Om de basis op orde te krijgen werkt de kwartiermaker de aanbevelingen in de periode april 2024- maart 2025 verder uit.
6.d Iedereen draagt een steentje bij <i>We willen dat iedereen mee kan doen. Door werk of door zich op een andere manier in te zetten voor de samenleving. Iedereen is van waarde en kan iets kunnen bijdragen.</i>	
In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We willen een inclusieve samenleving. Dit betekent dat iedereen mee mag en kan doen. Dit bereiken we door samen te werken met onze inwoners en ketenpartners aan een actielijst, die hoort bij het vastgestelde inclusie programma. We willen meer mensen met een afstand tot werk ondersteunen om ervaring op te doen. Het ontbreken van voldoende scholing, lichamelijke en geestelijke klachten zijn enkele voorbeelden waarom mensen niet mee kunnen in deze maatschappij. Met de inzet van participatiecoaches zetten we kleine stapjes om de mensen uit het sociaal isolement te halen. Zonder deze inzet blijven deze mensen veelal tot de AOW gerechtigde leeftijd een bijstandsuitkering ontvangen. Zo maken we hen werkfit voor de arbeidsmarkt. In overleg met ons WerkBedrijf Rijk van Nijmegen bekijken we welke toegevoegde waarde plaatselijke ideeën hebben. We zorgen dat deze passen bij de arbeidsbemiddeling in de regio. Daarnaast houden we ook in 2024 aandacht voor jongeren die binnen de Participatiewet vallen en die op meerdere punten kampen met problemen.	De werkgroep inclusie “Wijchen voor Iedereen” heeft de afgelopen maanden ingezet op het vergroten van het bewustzijn van de inwoners van Wijchen. Binnen de gemeente is de bekendheid van inclusie en de werkgroep gegroeid, mede door de presentaties over inclusie tijdens de bijeenkomst voor medewerkers van de WDW. De werkgroep wordt steeds vaker betrokken bij projecten van bijvoorbeeld de afdeling communicatie. Lokale consultants overleggen periodiek met de consultants van WerkBedrijf die in Wijchen werkzaam zijn om de dienstverlening op elkaar af te stemmen. In 2024 wordt er ook specifiek gekeken naar jongeren met problematiek op meerdere levensdomeinen. De raad ontvangt over de inzet van de participatiecoaches een informatienota over de gedane activiteiten in 2023 t.a.v. de groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Goede ideeën die mensen trainen of helpen bij het zoeken naar werk, ondersteunen we. We overleggen regelmatig met plaatselijke partijen. Daarnaast organiseren onze participatiecoaches diverse (groeps-) activiteiten. Deze activiteiten gaan over persoonlijke ontwikkeling, gezondheid en voeding, gezondheid en beweging, financiën, stress en (chronische) pijn, regelingen en de sociale kaart. Jaarlijks ontvangt u een verslag over de resultaten die de participatiecoaches gehaald hebben.	De evaluatie van de participatiecoaches over 2023 is in concept klaar. Zoals vorig jaar aangegeven is, ontvangt u over de resultaten een informatienota.
We gaan meer samenwerken met de plaatselijke ondernemers om mensen met een uitkering sneller aan het werk te krijgen. Hierbij stemmen we af met ons WerkBedrijf, zodat we aansluiten bij de vraag van onze ondernemers. We overwegen, in samenwerking	Samen met de belangenorganisatie 'HetWerkt!Wijchen' is een banenmarkt voorbereid voor april.

met WerkBedrijf, plannen voor "jobcarving". In 2023 stelde de raad een nieuw beleidsplan 'Arbeidsmarkt en re-integratie' vast. In 2024 passen we de afspraken uit de dienstverleningsovereenkomst voor 2024 toe. We maken de mogelijkheden om te kunnen omgaan met wisselende bronnen van inkomsten eenvoudiger.	Het regionale beleidsplan is begin 2024 door alle betrokken gemeenten vastgesteld. De DVO is in voorbereiding en zal lopen vanaf halverwege 2024 tot en met 2025. Uit de divosascan is gebleken dat de procesgang in Wijchen goed is ingericht. Er wordt nadrukkelijk mensgericht gewerkt.
Alle mensen met een plicht om in te burgeren, doen snel en volledig mee in de maatschappij. Liefst via betaald werk. We zorgen ervoor dat zij een zo hoog mogelijk taalniveau (eis is B1) behalen. En dat zij, naar wat zij kunnen, vanaf het begin van het traject voor inburgering deelnemen. Het liefste door betaald werk.	in overeenstemming met de Wet Inburgering 2021 hebben statushouders de plicht om in te burgeren. Naast de taallessen worden extra lesprogramma's aangeboden (zwemmen, financiën etc). Met VWON hebben we goede afspraken gemaakt in maatschappelijke begeleiding van deze mensen. Per kwartaal vinden met vertegenwoordigers van VWON voortgangsgesprekken plaats. Het WerkBedrijf verzorgt de module arbeidsintegratie en participatie. Zijn de kandidaten werkfit dan bemiddelt het WerkBedrijf hen naar werk.

6.e We laten niemand vallen

In deze financieel onzekere tijden kunnen de laagste inkomens op onze steun blijven rekenen. Als mensen in de knel komen is er een vangnet. We bieden steun bij financiële zorgen en zien daarbij een belangrijke rol voor charitatieve instellingen. Armoede bestrijden we door hulp op maat.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We houden extra aandacht voor kindregelingen in het armoede- en minimabeleid. In het schooljaar 2023/2024 zullen we in overleg met de Wijchense scholen een aantal activiteiten uitvoeren op het terrein van ondersteuning, bereiken van ouders en hoe omgaan met geld.	In het overleg voor de Lokaal Educatieve Agenda wordt dit ingebracht.
We vernieuwen onze regeling 'Huishoudelijke apparaten', zodat de apparaten die we daarin verstrekken ook duurzaam zijn. Waar mogelijk breiden we de ondersteuning voor de energietransitie uit voor de doelgroep in energie-armoede.	De verduurzaming van de regeling is in voorbereiding. Vanuit duurzaamheid is een nieuw project rondom energie-armoede gestart.
We zetten nieuwe initiatieven in om een groter bereik te krijgen in de ondersteuning die we kunnen bieden aan mensen met geldzorgen, door een intensieve samenwerking met maatschappelijke partijen, een communicatie-campagne en één telefoonnummer voor de doelgroep.	We werken via de "Kerngroep Geldzorgen" samen met een groot aantal maatschappelijke partijen in Wijchen. De campagne voor het telefoonnummer Geldzorgen intensiveren we half april 2024.
We bieden een vangnet op basis van vertrouwen. Een foutje bij een aanvraag kan altijd gemaakt worden. Bewuste fraude met uitkeringen pakken we aan. We hebben aandacht voor de menselijke maat binnen de bijstandverlening. Dat doen we door middel van deskundigheidsbevordering aan de groep inkomensconsulenten. Gemeenten moeten per individueel geval bepalen in hoeverre er strikt genomen sprake is van frauduleuze handelingen, of van een menselijke vergissing, die vervolgens leidt tot een overtreding van de regels.	De fraudepreventiemedewerker is een belangrijke schakel tussen de inkomensconsulenten het Instituut Bijzonder Onderzoek (sociale recherche). Met deze functionaris is een goede inschatting te maken of het om frauduleus handelen gaat of niet. Daarnaast is er veel aandacht voor deskundigheidsbevordering voor de inkomensconsulenten. Hierbij gaat het om uitkomsten uit bezwaar- en beroep. In juni 2024 staat dit onderwerp specifiek op de 'kalender'.
Mensen met financiële zorgen of schulden helpen we vroegtijdig om grip op hun huishoudboekje te krijgen. Initiatieven uit de	We zetten in op Vroegsignalering van schulden door inwoners met een betaalachterstand bij een vaste lastenpartner een hulpaanbod te

samenleving zijn daarbij zeer waardevol. We benaderen de inwoners waarover we een signaal van betalingsachterstand ontvangen. We benaderen deze inwoners actief met een hulpaanbod door ze te bellen of een sms of brief te sturen.	doen. Hierbij werken we samen met o.a MeerVoormekaar en Schuldhulpmaatje. We streven naar een effectieve inzet van beschikbare capaciteit.
We vinden het belangrijk om gezinnen met een kleine beurs beter te ondersteunen. In 2024 zullen we een vervolg geven aan de uitkomst van een verdere uitwerking van de inwonerspaspas (combinatie met 'digitaal platform', specificering kosten), op basis van besluitvorming in de raad.	De raad ontvangt in de eerste helft van 2024 een voorstel.
We streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen. In 2024 gaan we verder met het uitvoeren van de 'Iedereen doet mee agenda'.	We versterken de banden met maatschappelijke partijen rondom het nieuwe telefoonnummer "Geldzorgen". We hebben een 'Sociale kaart Armoedebestrijding en Schulden' opgesteld. Vanaf eind april, na samenkomst in het Kasteel, versterken we gezamenlijk onze campagne om meer inwoners te wijzen op onze mogelijkheden.
We versterken onze (herstelgerichte) inloop GGZ en werken met een WijkGGZ team. We zorgen ook voor meer betaalbare woningen voor psychisch kwetsbare inwoners.	We continueren de pilot herstelgerichte inloop GGZ in 2024, maar nu onder leiding van Ixta Noa. Het Wijk GGZ team ontwikkelt zich zowel intern als extern. Er is een digitale flyer ontwikkeld. De vindbaarheid is verbeterd. Het team is in staat om vragen die gesteld worden binnen 1 week op te pakken. De samenwerking met andere partijen (inclusief welzijnsorganisaties en de woningbouw) verloopt steeds beter. Het belang van betaalbare woningen brengen we in bij de regionale gesprekken over verdeling van beschikbare woonruimte over de aandachtsgroepen.
We evalueren onze nieuwe werkwijze met één integrale wijze van adviseren vanuit betrokkenen in het sociaal domein.	Integraal adviseren is doorlopend punt van aandacht, ook in de team overstijgende beleidsdoelstellingen.

6.f Zorg en veiligheid

We zorgen voor een veilige leefomgeving. Inwoners en professionals weten waar zij signalen en zorgen over onveilige situaties kunnen delen. Jeugdoverlast en drugsproblematiek zijn in beeld en pakken we aan. Zorgmijders die een gevaar zijn voor zichzelf of voor anderen, bieden we ondersteuning. Huiselijk geweld en kindermishandeling signaleren we tijdig met onze ketenpartners en zetten hier passende hulp voor in.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We werken samen met onderwijs, politie, jongerenwerk, regieteam, boa's, straatcoaches, veilig thuis en zorgpartijen. Hiervoor hebben we diverse overlegorganen. Met bovenstaande partners werken we samen om overlast gevende jeugdigen en volwassenen te voorkomen of te beheersen.	We zetten de samenwerking voort met alle partijen.
Via regieteam en ketenpartners zetten we trajecten in gang, zoals bemoeizorgtraject en GGZ in de Wijk voor zorgmijders en bij inwoners met complexe problematiek.	Al deze vormen van ondersteuning zijn beschikbaar en worden zo nodig ingezet.
Met het regionale en lokale plan huiselijk geweld en kindermishandeling als leidraad, werken we aan het signaleren en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling.	Het lokale plan is vastgesteld en wordt nu geïmplementeerd.

BUIG

In de primitieve begroting van 2024 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 694 bijstandontvangers. We zijn gestart in 2024 met 694 bijstandsgerechtigden. In de loop van het eerste kwartaal van 2024 zagen we lichte daling in het bestand optreden. Eind april 2024 waren er 680 bijstandsgerechtigden.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek meldt eind februari 2024 dat het aantal bijstandsgerechtigden in 2023 licht gegroeid is ten opzichte van het jaar daarvoor. Met name onder mannen en jongeren tot 27 jaar nam het aantal bijstandsgerechtigden toe aldus het CBS. Of deze landelijke trend zich door gaat zetten in 2024 is nog niet bekend. In de regel loopt Wijchen redelijk in de pas met de landelijke cijfers.

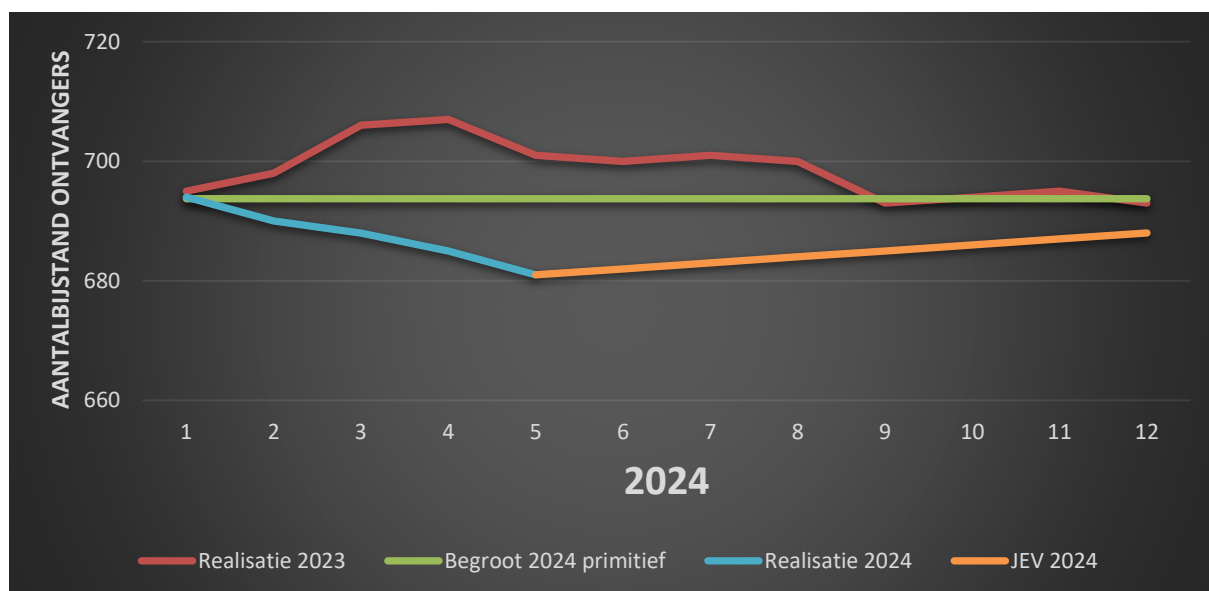
De bestandsanalyse voor de Wijchense cijfers is in de maak. Hierbij zomen we specifiek in op de jongeren in de bijstand, de toename van de andere nationaliteiten dan de Nederlandse nationaliteit in de bijstand en de vergrijzing in de bijstand.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?

In de begroting 2024 is uitgegaan van gemiddeld 694 bijstandsgerechtigden. Een mogelijke groei in 2024 ligt in het verschiet. Vooralsnog houden we – gelet op de lichte daling van het bestand - financieel de begrotingslijn aan. Bij de Perspectiefnota maken we opnieuw een eindejaar prognose met behulp van de voorhanden zijnde (bestands) ontwikkelingen.

De opbrengsten voorlopige rijksbijdrage en verhaal uitkeringen voor 2024 bedraagt € 11.682k. We schatten de kosten voor 2024 met de kennis van nu in op € 12.086k. Ten opzichte van de begroting is dat geen afwijking.

x € 1000	Begroot primitief 24	Verwachting 24 Mei Rapportage	Saldo
Opbrengsten	11.682	11.682	-
Kosten	12.086	12.086	-
Totaal	-404	-404	-

Bijzondere bijstand

Er zijn nauwelijks afwijkingen ten opzichte van dezelfde periode in 2023. In 2023 werd in deze periode (excl. Kindregeling) € 483K uitgegeven; in 2024 € 491K. Wel worden de beleidsmatige verschuivingen naar aanleiding van de wijziging van het armoedebeleid zichtbaar. De uitgaven voor

de Geldterugregeling zijn t.o.v. dezelfde periode in 2023 bijna verdubbeld, naar € 39K. Dit geldt eveneens voor de verruimde Inkomenstoeslag; de uitgaven daarvoor zijn gestegen met ruim 20%. De kosten voor bijzondere bijstand voor bewindvoering dalen, door een afnemend aantal gebruikers met ca. 20% naar, over de afgelopen 4 maanden, € 111K. Of deze tendensen het gehele jaar blijven doorlopen is nu nog niet goed te voorspellen. Exclusief de Kindregeling is het aantal huishoudens dat van één of meerdere regelingen gebruik maakt in de afgelopen maanden 906.

De uitgaven voor de Kindregeling liggen in de eerste vier maanden van 2024 op hetzelfde niveau als in 2023. In totaal hebben op dit moment 246 kinderen hiervan gebruik gemaakt (over *heel* 2023 waren dit er 411).

De energietoeslag over 2023 kan vanaf 1 april niet meer worden aangevraagd. De toeslag is aan 1.801 Wijchense huishoudens uitbetaald, wat in totaal € 1.414K heeft gekost.

We gaan er voor nu vanuit binnen de begroting te blijven.

Jeugd

Met de jaarlijkse Nulmeting verkrijgen we vroegtijdig integraal inzicht in de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten. Hoofddoel is om te komen tot een geactualiseerde begroting. In dit thema komt het onderdeel *Jeugd* aan de orde.

Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 in mee, maken we cliënt- specifieke prognoses op de dure producten en maken we verdiepende analyses. Het resultaat is een geactualiseerde begroting van het lopende jaar 2024. Het meerjarig effect stellen we bij in de Perspectiefnota 2024.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?

Voor het lopende jaar 2024 wordt op basis van de Nulmeting 2024 op het onderdeel Jeugd een **nadeel** t.o.v. de huidige begroting 2024 verwacht van **€ 474k**. Dit nadeel bestaat uit:

- Hoeveelheidseffect: een nadeel ad € 289k op de bijstelling van het verwachte zorggebruik;
- Prijseffect: een nadelig prijseffect ad € 185k. De budgetten zijn geïndexeerd. Ten opzichte van de begroting 2024 is de regionale index uiteindelijk lager vastgesteld, van 6,37% naar 6,3%. Dit geldt niet voor de tarieven Jeugdbescherming / jeugdreclassering. Deze stijgen sterk t.o.v. de tarieven 2023.

Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve Jeugd. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten Jeugd. We gaan hierbij uit van conforme vaststelling van de Jaarrekening 2023, waar deze reserve voldoende wordt gevoed om deze egalisatie op te vangen.

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2024
Dagbehandeling	25
Verblijf	-52
Ambulant	-296
GGZ zorg	153
Bescherming/reclassering	-131
PGB	4
Overig	-177
	-474

Kijken we puur naar de bijstelling van het verwachte zorggebruik (hoeveelheidseffect), dan heeft de Nulmeting 2024 Jeugd financieel een nadelig effect ad € 289k. Hieronder per categorie de inhoudelijke toelichting:

Dagbehandeling

De eenheden van de bouwsteen dagbehandeling stellen we naar beneden bij. De prognose 2024 van de bouwsteen dagbesteding verhogen we. Per saldo levert dit een voordeel op. De nieuwe aanbesteding dagbehandeling zorgt in 2024 voor een opsplitsing van deze categorie in 5 nieuwe producten. Dit zal niet leiden tot een verdere uitzetting, maar voor een verschuiving van de oude producten naar de nieuwe. We volgen deze ontwikkeling in onze monitoring.

Bij de inzet van het product dagbesteding en de lokale bouwstenen bij de eerste stap kijken we kritisch naar de inzet van deze producten als ontlasting van ouders. We kijken naar andere mogelijkheden om deze gezinnen te ondersteunen en zien dat afbouw van de inzet in sommige gevallen mogelijk is. Hierbij doen we een groter beroep doen op de eigen draagkracht van gezinnen en hun netwerk.

Verblijf

In 2023 zagen we het aantal jeugdigen in verblijf verminderen, maar de kosten verder stijgen. Ook hier zien we dus een verzwaring van de zorginzet. Daarnaast zijn de tarieven voor verblijf een aandachtspunt / risico. De (landelijke) beweging naar kleinschaligheid zal een opdrijvend prijseffect hebben. Bij verblijf is de beïnvloedbaarheid minimaal. Verwijzingen lopen vaak via medisch specialisten en gecertificeerde instellingen. Als het sociaal team betrokken is bij uithuisplaatsing is de problematiek al zo zwaar dat geen andere opties meer mogelijk zijn. Als de jeugdige eenmaal in verblijf is, is afschalen en uitstromen een langdurig proces.

Ambulant

In de rapportage van april rapporteerden we al over de toename van de specialistische ambulante inzet. Ook in de vorige monitorrapportage was dit al aan de orde. De bouwsteen specialistische begeleiding laat in 2023 t.o.v. 2021 een stijging zien van > 60%. Deze stijging komt door zowel een toename in het gemiddeld aantal uren per week, als de lengte van de zorginzet. We beperken het aantal uren per week en kijken kritisch of het ook onder regulier kan. Specialistische begeleiding wordt ook ingezet als meerzorg om jeugdigen binnen verblijfszorg te houden. Voor deze jeugdigen met specialistische zorgbehoefte is geen andere geschikte verblijfplek beschikbaar.

Vanaf 2024 wordt er door contractmanagement gemonitord op meerzorg. Daarnaast wordt er in de inkoop 2025 een apart werkproces ingevoerd voor het aanvragen van begeleiding met verblijf. Ook zal het nieuwe product essentiële functies binnen verblijfszorg zorgen dat er intensieve verblijfplekken komen waardoor maatwerk en gestapelde zorg niet nodig is voor deze verblijfplekken

Ook de ambulante behandeling J&O / JLVG stijgt. De zorgintensiteit neemt toe en we zien dat er minder jeugdigen uitstromen. Er is een eindigheid aan zorg als er geen sprake is van een chronische ziekte. We hanteren daarom een strikter besliskader voor het sociaal team waarbij we de inzet van ambulante behandeling maximeren tot 1 jaar.

In 2023 constateerden we het oneigenlijk gebruik van het product ambulante behandeling, terwijl begeleiding werd inzet. Dit staan we niet meer toe.

GGZ zorg

Dit product laat op verwacht zorggebruik een voordeel zien. Dit betreft de klinische bedden. De zorg op deze bedden laat zich lastig inschatten. We ramen daarom al jaren consistent voor zowel een F- bed als een G- bed 1 cliënt een geheel jaar. Omdat er nu geen actieve cliënten zijn in 2024, stellen we deze bouwstenen naar beneden bij, wat een voordeel oplevert.

Bescherming / reclassering

Puur op de bijstelling van de eenheden zorggebruik levert deze categorie een voordeel op. De eenheden jeugdreclassering stellen we naar boven bij mede als gevolg van het jaarbeeld 2023. De ondertoezichtstellingen daarentegen stellen we naar beneden bij, alsmede de bouwsteen consultatie en advies. Per saldo levert dit een voordeel op.

Dit geldt niet voor de tarieven Jeugdbescherming / jeugdreclassering. Deze stijgen sterk t.o.v. de tarieven 2023. Bijvoorbeeld: het tarief 2024 van een aanbieder van het product voogdij stijgt met +51% t.o.v. het tarief 2023. Deze tarieven stijgen om aan de landelijke caseload norm te voldoen.

PGB

Op basis van recente informatie van de sociale verzekeringsbank hebben we deze categorie bijgesteld, dit leidt tot een klein voordeel.

Overig

Bij de novemberrapportage 2023 leidde deze categorie tot de hoogste negatieve bijstelling van alle categorieën in het thema Jeugd. Dit i.v.m. de toename van het zorggebruik van het Landelijk transitie arrangement (LTA).

We begroten deze categorie meerjarig en hanteren daarbij als uitgangspunt het gemiddelde van de afgelopen vier jaren. Het zorggebruik in 2023 is in vergelijking met voorgaande jaren ongekend hoog. We weten niet wat de uitstroomprognose per jeugdige is. De ongekende toename van het aantal jeugdigen met deze zeer specialistische zorg in 2023, blijft een punt van zorg en aandacht. De beïnvloedbaarheid van de gemeente is nihil. De verwijzingen gaan via de gecertificeerde instellingen en de medisch specialisten.

I.v.m. de bovengemiddelde toename van deze categorie in 2023 (en 2022) stappen we, voor het lopende jaar 2024, af van het uitgangspunt 'het gemiddelde van de afgelopen vier jaren'. In plaats daarvan stellen we bij op basis van het gemiddelde van de realisatie van de laatste vier maanden van 2023, waarin we tevens uitstroom zagen bij de LTA.

Inhoudelijke ontwikkelingen

De hervormingsagenda jeugd en het regioprogramma jeugd zijn vastgesteld. In 2024 maken we de lokale vertaling van deze programma's. We zullen om te voldoen aan de hervormingsagenda zelf ondersteuning moeten gaan bieden en verder investeren op een goed en passend vrij toegankelijk aanbod. We gaan dit het komende half jaar verder uitwerken en komen hier in de tweede informatie nota en monitor verslag inhoudelijk op terug.

De inkoop van de ambulante producten en jeugdzorg met verblijf zorgt voor nieuwe contracten in 2025. Voor deze nieuwe contracten moet tariefonderzoek worden gedaan. Dit zal zeer waarschijnlijk leiden tot hogere tarieven. Verder komt er een nieuwe product: essentiële functies. Dit product beschrijft een intensievere vorm van verblijfszorg waardoor er minder maatwerk gemaakt hoeft te worden. Dit zal bij inzet waarschijnlijk zorgen voor een kostenstijging.

Binnen het sociaal team hebben we ingezet op het trainen van alle medewerkers. Daarnaast wordt het beslis kader aangescherpt. Verder hebben we expertise voor het sociaal team beschikbaar. Hierbij valt te denken aan psychiatrische kennis en beleidskennis. Op deze wijze kijken we kritisch of de jeugdige die zorg nodig heeft of nog nodig heeft.

Vervolg

Op 13 juni volgt de eerste informatiebijeenkomst 2024 sociaal domein waarin we de Nulmeting 2024 en de resultaten t/m maart 2024 toelichten.

WMO

Met de jaarlijkse Nulmeting verkrijgen we vroegtijdig integraal inzicht in de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten. Hoofddoel is om te komen tot een geactualiseerde begroting. In dit thema komt het onderdeel WMO aan de orde. Naast de duiding van het jaarbeeld 2023, nemen we hier ook de definitieve tarieven 2024 in mee en maken we verdiepende analyses. Het resultaat is een geactualiseerde begroting van het lopende jaar 2024. Het meerjarig effect stellen we bij in de Perspectiefnota 2024.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?

Voor het lopende jaar 2024 wordt op basis van de Nulmeting 2024 op het onderdeel WMO een **voordeel** t.o.v. de huidige begroting 2024 verwacht van **€ 74k**. Dit voordeel bestaat uit:

- Hoeveelheidseffect: een nadeel ad € 16k op de bijstelling van het verwachte zorggebruik;
- Prijs effect: een voordelig prijseffect ad € 90k. De budgetten zijn geïndexeerd. Ten opzichte van de begroting 2024 is de regionale index uiteindelijk lager vastgesteld, van 6,37% naar 6,3%. Ook viel het nieuwe tarief 2024 Huishoudelijke hulp iets lager uit, dan rekening mee gehouden in de primitieve begroting 2024.

Dit verwachte resultaat leidt tot een storting in de egalisatiereserve WMO. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO.

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2024
Huishoudelijke hulp	88
Begeleiding	8
Hulpmiddelen	1
Dagbesteding	-9
Woonvoorzieningen	0
PGB	-14
Overig	0
Stelpost Eigen bijdragen	0
Totaal	74

Kijken we puur naar de bijstelling van het verwachte zorggebruik (hoeveelheidseffect), dan heeft de Nulmeting 2024 WMO financieel een (minimaal) negatief effect. Hieronder per categorie de inhoudelijke toelichting:

Huishoudelijke verzorging

De eenheden 2024 huishoudelijke verzorging zijn niet bijgesteld in de Nulmeting 2024. In de rapportage van april rapporteerden we al dat we door de vergrijzing het aantal gebruikers van hulp bij het huishouden nog steeds zien stijgen (1498 unieke klanten in 2023 tegenover 1434 in 2022). In combinatie met het hogere tarief voor 2024 (+8,77% t.o.v. 2023) zullen de uitgaven ook blijven stijgen. Een stijging die enigszins geremd wordt door het indicatie-protocol waarmee we werken en het tekort aan hulpen waardoor er wachtlijsten zijn en de geïndiceerde hulp niet altijd tijdig kan worden geleverd. De contracten met onze huidige aanbieders lopen op 1 juni 2025 af. Na de zomer 2024 starten we een nieuwe aanbesteding.

Begeleiding

Per saldo stellen we dit product op verwacht zorggebruik minimaal bij, dit leidt tot een nadeel van € 2k. De producten groepsbegeleiding en zintuigelijk gehandicapten stellen we in eenheden naar beneden bij, terwijl de ambulante begeleiding Iriszorg (via regio) toeneemt.

Hulpmiddelen

De eenheden 2024 hulpmiddelen zijn niet bijgesteld in de Nulmeting 2024. In de rapportage van april rapporteerden we al over stijgende kosten van de hulpmiddelen (mede als gevolg van einde sterfhuiskonstructie Medipoint naar Welzorg), maar vooralsnog past dit binnen de raming. Ook loopt er een administratief herstelproces met Welzorg, dat mogelijk leidt tot hogere structurele kosten. Of dit het geval is weten we na afronding van het herstelproces.

Dagbesteding

Per saldo stellen we dit product op verwacht zorggebruik minimaal bij, dit leidt tot een nadeel van € 7k. Het product dagbesteding ouderen basis stellen we in eenheden naar beneden bij, terwijl we de raming van de vervoerskosten ophogen. De lokale bouwsteen vervoer ouderen naar dagbesteding zat nog niet volledig in onze raming.

Woonvoorzieningen

De eenheden 2024 van deze categorie zijn niet bijgesteld in de Nulmeting 2024.

PGB

Op basis van recente informatie van de sociale verzekeringsbank hebben we deze categorie bijgesteld, dit leidt tot een nadeel van 6k. Het betreft hogere verwachte kosten pgb's WMO begeleiding en lagere verwachte kosten op het onderdeel pgb's huishoudelijk hulp.

Overig en stelpost eigen bijdragen

Deze categorieën zijn niet bijgesteld in de Nulmeting 2024.

Vervolg

Op 13 juni volgt de eerste informatieavond Jeugd en WMO 2024, waarin de Nulmeting 2024 en de resultaten t/m maart 2024 worden toegelicht. Ter voorbereiding op de informatieavond wordt u meer in detail geïnformeerd middels een informatienota.

Vluchtelingen, arbeidsmigranten en huisvesting

Aangezien voor het realiseren van alle opgaves een beroep gedaan wordt op de inzet van meerdere teams uit verschillende domeinen is er gekozen voor een programmatische aanpak. Door het team Vluchtelingen Internationale werknemers en Huisvesting (VIH) is een programmaplan opgesteld, met daarin de doelen, inspanningen en bijbehorende middelen.

Ontheemden Oekraïne

We hebben een duurzame noodopvang locatie bij de Oude Klapstraat beschikbaar sinds november 2023. De locatie is overgenomen door Talis en de gemeente huurt het gebouw. Talis is verantwoordelijk voor het gebouw en de gemeente over de opvang. We hebben 220 bedden beschikbaar. In de praktijk betekent dit dat we, omdat kamers niet altijd volledig met ontheemden te combineren zijn, streven naar een bezetting van 204 bedden.

Nu we een duurzame opvang locatie hebben zijn we gestart met een aanbesteding voor de beveiliging en de locatieleiding. De bedoeling is om per 1 augustus tot een gunning te komen. We hebben hiervoor het handboek geactualiseerd, waarin onder andere de taken van de beveiliging en de locatieleiding staan. Voor de ontheemden zijn we een inwonersraad aan het oprichten onder leiding van vluchtelingenwerk. Op deze wijze kunnen we constructief in gesprek over zaken die de ontheemden bezighouden binnen de locatie. Regionaal pakken we de samenwerking verder op en gaan we kijken of we naar een regionaal piket kunnen en huisregels op elkaar afstemmen. Ook maken we gezamenlijk gebruik van dezelfde instelling voor maatschappelijk werk en de zorgvleugel van Nijmegen bij plusvragen (ontheemden met complex gedrag). We zetten in op zorg en ondersteuning daar waar nodig op onze eigen locaties. Ook werken we zo nodig samen met zorgpartijen. Hierbij valt te denken aan 3 kinderen die momenteel verblijven in een gezinshuis en een ouder die begeleid wordt door een gezinsvoogd vanuit de jeugdbescherming. De samenwerking met onderwijs en leerplicht verloopt goed en continueren we. We volgen de landelijke regelgeving en passen onze regels hierop aan (Leefgeld en vragen eigen bijdrage). Regionaal hebben we besproken dat we niet uitbreiden met opvangplaatsen voor ontheemden uit Oekraïne maar gaan voor verduurzaming van de huidige plaatsen. Aanwonende zijn welkom op de locatie voor een praatje of vragen als daar behoefte aan is. We organiseren activiteiten voor aanwonenden en de ontheemden, zoals een Kerstbijeenkomst in de winter en een vakantiebijeenkomst in de zomer.

Financieel ontheemden Oekraïne

In 2024 ontvangen we in totaal ongeveer € 4,9 miljoen voor de opvang van ontheemden. We voorzien geen problemen om alle opvangkosten de kunnen dekken uit deze rijksbijdrage.

Exploitatiebegroting ontheemden Oekraïne voor 2024:

x € 1000	Begroting totaal	Werkelijk Q1	JEV
Huur flexwoningen	2.090	400	1.650
Locatieleiding en beveiliging	1.146	139	1.146
Uitvoeringskosten	117	34	117
Sociale ondersteuning	68	4	68
Zorgkosten	480	0	275
Energie en internet	277	34	277
Totale exploitatie kosten	4.206	611	3.533
Vergoeding bekostigingsregeling	4.898	0	4.898
Totale baten	4.898	0	4.898
Beschikbaar saldo	683	-611	1.365
Egalisatiereserve			-682
Saldo			0

Leefgeldbegroting voor 2024

x € 1000	Begroting totaal	Werkelijk Q1	JEV
Leefgeld GOO	66	18	72
Leefgeld POO	9	5	20
Uitvoeringskosten WDW	2		5
Totale kosten leefgeld	77	23	97
Vergoeding bekostigingsregeling	77	23	97
Beschikbaar saldo	0	0	0

Asielopgave

Wij gaan een AZC vestigen voor 300 asielzoekers voor de duur van 10 jaar met een tussentijdse evaluatie na 5 jaar. Het AZC voorziet voor het grootste gedeelte in de asieltaakstelling voor de gemeente Druten en de gemeente Wijchen. Dit komt doordat de asieltaakstelling verhoogd is sinds februari 2024. Het college heeft besloten ook nog een doorstroomlocatie voor statushouders te gaan inrichten ter ontlasting van de asielketen. Daarnaast heeft Druten aangegeven de noodvoorziening mee te willen laten tellen in de spreidingswet. Als deze voorziening mee mag tellen, voldoen we gezamenlijk aan de taakstelling spreidingswet (Druten en Wijchen). De lobby is hierover gaande en de vooruitzichten zijn positief.

Het te ontwikkelen AZC in Wijchen bevindt zich nog steeds in de planfase waarin er getekend en gerekend wordt, waarna er een vergunningsaanvraag plaatsvindt. In de tussentijd vinden er gesprekken plaats met omwonenden en andere belanghebbenden. We gaan werken met een tijdelijke vergunning, waardoor de bestemming niet veranderd hoeft te worden op de plaats waar het AZC gevestigd wordt. Wanneer de planfase afgerond is, zullen we een intentieovereenkomst en een bestuursakkoord afsluiten met het COA. De opgave voor asiel opvang blijft urgent en vraagt directe inzet. De verwachting is dat het AZC in 2025 operationeel is.

Met de aanwonenden zijn we in gesprek over hoe het AZC zo goed mogelijk kan integreren in hun buurt. Ook zijn we bezig om de omgevingsvergunning voor de aanwonenden passend te maken bij de huidige bestemming.

Statushouders

We plaatsen de statushouders volgens de vastgestelde taakstellingen door het rijk. Het lukt de gemeente Wijchen nog steeds om deze taakstellingen te behalen. Het gaat echter wel moeizamer door krapte op de sociale huurmarkt. Dit maakt dat we regionaal willen optrekken om een aantal knelpunten gezamenlijk op te pakken. Hierbij te denken aan het beter matchen van de statushouders bij de huizen die beschikbaar zijn (grote of kleine huishoudens) en het ontwikkelen van een doorstroomlocaties. Inmiddels heeft het college besloten om in Wijchen al een start te maken met de ontwikkeling van een doorstroomlocatie voor 27 statushouders. Dit om de druk op de woningmarkt beter te kunnen spreiden en al eerder gekoppelde statushouders aan de gemeente Wijchen naar Wijchen te laten komen. Ook onderzoeken we of we regionaal ook plaatsen kunnen realiseren binnen de doorstroomlocatie.

Internationale werknemers

Er is een wet aangenomen waardoor internationale werknemers recht hebben op fatsoenlijk onderdak. De gemeente heeft onder andere een rol in de handhaving hiervan. In de praktijk verblijven internationale werknemers vaak op plaatsen met te veel personen in een te kleine ruimte, of onder onwenselijke omstandigheden. Daarnaast wonen er veel internationale werknemers ongeregistreerd in de gemeente. Hoewel de gemeente niet voor huisvesting zorgt, kan de gemeente met beleid het wel mogelijk maken dat werkgevers en projectontwikkelaars voorzieningen creëren, die voldoen aan de wettelijke eisen. Het faciliteren van passende huisvesting kan er tevens voor zorgen dat er meer ruimte komt op de reguliere woningmarkt. Daarbij zetten we ook in op een betere registratie van de internationale medewerkers. We stellen eerst beleid vast, zodat er handhaving kan plaatsvinden conform beleid. Bij het vaststellen van het beleid wordt ook inzichtelijk wat de personele en eventuele financiële gevolgen zullen zijn.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.505	3.492	13
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.691	1.742	-50
6.3	Inkomensregelingen	2.372	2.365	8
6.4	WSW en beschut werk	4.622	4.187	435
6.5	Arbeidsparticipatie	2.741	2.779	-38
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.414	2.334	81
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	4.518	4.518	0
6.71b	Begeleiding (WMO)	2.842	2.842	0
6.71c	Dagbesteding (WMO)	838	838	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	92	90	2
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	3.669	3.669	0
6.72b	Jeugdhulp behandeling	1.771	1.771	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	1.172	1.172	0
6.73a	Pleegzorg	350	350	0
6.73b	Gezinsgericht	1.093	1.093	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	2.479	2.479	0
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.505	3.505	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.396	1.396	0
6.74c	Gesloten plaatsing	193	193	0
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	92	92	0
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	187	187	0
6.82a	Jeugdbescherming	748	748	0
6.82b	Jeugdreclassering	68	68	0
Resultaat		42.358	41.908	450

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
6.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de uitgavenkant op dit taakveld.	0	-18
6.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de inkomst vanuit het Rijk.	0	18
6.1	Voordeel op het budget inspecties kinderopvang.	0	26
6.1	De verhoogde exploitatiesubsidie MFA Batenburg kunnen we opvangen binnen de begroting. Dit leidt echter wel tot een verschuiving tussen de taakvelden 6.1 en 5.2.	0	-5
6.1	Adviesraden voor WMO en bijstand zijn samengegaan. De subsidie wordt vanaf 2024 volledig vanuit taakveld 6.1 bekostigd.	0	-8
6.2	De definitieve bijdrage 2024 aan het ROB (regionaal ondersteuningsbureau) werd bekend na het vaststellen van de begroting 2024 Wijchen. Het gaat o.a. om indexering, kosten van regionale aanbestedingen en uitbreiding van de Jeugdbeschermingstafel.	0	-50
6.2	Thema Jeugd: op het onderdeel <i>preventief justitieel kader</i> (jeugdbescherming) wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	31
6.2	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-31
6.3	Adviesraden voor WMO en bijstand zijn samengegaan. De subsidie wordt vanaf 2024 volledig vanuit taakveld 6.1 bekostigd.	0	8
6.4	Vanuit de meicirculaire 2023 hebben we structurele middelen	0	435

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	gelabeld voor deze taal. In 2024 kunnen we dat laten vrijvallen. Vanaf 2025 zetten we deze middelen in op de hogere bijdrage aan de MGR in verband met het nadelige herverdelingseffect.		
6.5	Participatiewet: nadeel op Participatiewet door bijgestelde begroting 2024 MGR.	0	-38
6.6	Thema WMO: op het onderdeel hulpmiddelen en woonvoorzieningen treedt een minimaal voordeel op als gevolg van lagere index 2024.	0	1
6.6	Egalisatie WMO: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	-1
6.6	Voordeel op WMO vervoersvoorzieningen door bijgestelde begroting 2024 DRAN.	0	81
6.71a	Thema WMO: op het onderdeel huishoudelijk hulp ZIN wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	88
6.71a	Thema WMO: op het onderdeel huishoudelijke hulp PGB verwachten we een voordeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	33
6.71a	Egalisatie WMO: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	-121
6.71b	Thema WMO: op het onderdeel PGB wmo begeleiding verwachten we een nadeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	-48
6.71b	Thema WMO: op het wmo begeleiding verwachten we een voordeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	8
6.71b	Egalisatie WMO: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	40
6.71c	Thema WMO: op het onderdeel dagbesteding verwachten we een nadeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	-9
6.71c	Egalisatie WMO: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	9
6.72a	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>persoonlijke verzorging</i> verwachten we een voordeel.	0	11
6.72a	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>begeleiding ambulante</i> verwachten we een nadeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema jeugd.	0	-211
6.72a	Thema Jeugd: taakveld 6.72a overig.	0	4
6.72a	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	196
6.72b	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>behandeling ambulante</i> verwachten we een nadeel. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema jeugd.	0	-85
6.72b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	85
6.72c	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>dagbehandeling</i> wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	25
6.72c	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>vervoer</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-16
6.72c	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-9
6.73a	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>pleegzorg</i> wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	14
6.73a	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-14
6.73b	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>verblijf excl behandeling: gezinsgericht</i> wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere	0	86

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.		
6.73b	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-86
6.73c	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>verblijf incl. behandeling: overig</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-425
6.73c	Thema Jeugd: Op het onderdeel verblijf excl. behandeling: overig wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	272
6.73c	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	153
6.74a	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>GGZ behandeling zonder verblijf</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-3
6.74a	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	3
6.74b	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>crisis / LTA / GGZ verblijf</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-16
6.74b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	16
6.82a	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>jeugdbescherming</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-112
6.82a	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	112
6.82b	Thema Jeugd: Op het onderdeel <i>jeugdreclassering</i> wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-50
6.82b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	50
	Overig	0	1
	TOTAAL	0	450
			450

3.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Speerpunten:

7.a Omgaan met klimaatverandering

Ons klimaat verandert en dat heeft invloed op ons dagelijks leven. Perioden van hele erge hitte, neerslag en droogte komen steeds vaker voor. In bestaande en nieuwe wijken zorgen we ervoor dat we beter omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. We richten de fysieke leefomgeving in tegen krachtig water en passen deze aan de verandering van het klimaat aan. Hierdoor hebben we minder wateroverlast, verdroging en hittestress.

In 2024 doen we (begroting)

We vinden het belangrijk dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Dit doen wij door klimaatbewustzijn en zelfwerkzaamheid in de samenleving te stimuleren.

In wijken en dorpen en op bedrijventerreinen houden we rekening met gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen in de wijk, door water meer ruimte te geven, of (voor zover doelmatig) door het gebruik van grasbetontegels voor parkeerplaatsen.

In de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) werken we samen met andere gemeenten aan klimaatbestendigheid en de communicatie daar omheen (voor zover doelmatig).

Verantwoording

In 2024 worden wederom 4 wijkacties (mei) en 1 gemeente brede actie (najaar) gehouden in het kader van de campagne Een groener Wijchen. De campagne is bedoeld om inwoners te inspireren om hun tuin te vergroenen. Tevens wordt mei 2024 een Evaluatie 2023 ter informatie voorgelegd aan de Raad.

Minimaliseren van verharding en het op eigen terrein verwerken van hemelwater is onderdeel van de watertoets van ruimtelijke initiatieven. De openbare ruimte wordt water robuust en klimaatbestendig ingericht als onderdeel van het Handboek inrichting openbare ruimte.

Een regionaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (RUP) voor de periode 2024-2035 is in ontwikkeling. Bestuurlijke besluitvorming over deelname aan het RUP (inclusief financiering) vindt naar verwachting in het najaar van 2024 plaats.

7.b Naar een energie neutrale en duurzame toekomst

Energieneutraal begint met energiebesparing: wat je niet verbruikt hoeft je ook niet op te wekken. De komende jaren zetten we verder in op energiebesparing. Ook maken we de overstap naar duurzame energiebronnen, zoals zon en wind en mogelijk nieuwe technieken. Daarbij houden we aandacht voor de betaalbaarheid van de opgave voor alle inwoners. En nieuwe technieken bieden kansen voor onze economie. Dit alles kan Wijchen niet alleen, dus werken we lokaal en regionaal samen.

Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid in een regionale opgave, vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES). Bij een nieuwe RES pakt Wijchen in gezamenlijkheid met de 15 gemeenten in de regio daar haar aandeel in.

Windenergie, zoals de 3 windmolens op Bijsterhuizen, levert een belangrijke bijdrage aan de opgave. Daarbij is draagvlak van omwonenden en de rest van de samenleving van belang. We volgen met belangstelling de landelijke en provinciale ontwikkelingen over de plaatsing van windmolens in relatie tot onze gedragscode.

Zonne-energie is ook noodzakelijk voor de energietransitie. Zonnepanelen op daken hebben de voorkeur boven zonneparken. Als zonne-akkers nodig zijn, pakken we deze in een groene buffer, met aandacht voor goede landbouwgronden en biodiversiteit.

In 2024 doen we (begroting)

Uitvoeringsprogramma Lokale energie strategie
- In 2024 stellen we een uitvoeringsprogramma Lokale Energie Strategie vast waarin we de doelen, middelen en de interne en externe samenwerking handen en voeten geven. Ook hebben we uiterlijk medio 2024 een monitorings- en verantwoordingssysteem klaar voor het (controleren op het) behalen van de doelen.

Elektriciteit

Verantwoording

Dit onderdeel heeft door verschillende redenen vertraging opgelopen. Na verwachting kan de definitieve Lokale Energie Strategie (LES) in Q3 vastgesteld worden, waarna er gestart kan worden met het opstellen van een uitvoeringsprogramma.

- De RES 2.0 wordt pas later dit jaar

- We stellen begin 2024 de Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 vast binnen onze gemeente en verankeren onze bijdrage in de Omgevingsvisie. - We streven ernaar in 2024 het windpark bij Bijsterhuizen vergund te hebben, zodat realisatie van de 3 windmolens kan beginnen. - De gedragscode windenergie is in 2023 geëvalueerd en in 2024 worden de aanbevelingen uitgewerkt. - We gaan voor zonnepark Bankhoef helpen invulling te geven aan de participatie en het gebiedsfonds. Tevens gaan we helpen in de onderhandeling met Liander om de aansluiting op het elektriciteitsnet te verzekeren. - De nieuwe zonnevisie wordt in 2024 vertaald naar uitvoering van nieuwe beleidsrichtingen en een agenda voor zon op daken. - We gaan in pilots aan de slag met diverse oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet (netcongestie), zoals bijvoorbeeld de inzet van buurtbatterijen of een smart energy hub bij bedrijventerrein Bijsterhuizen. - Ook zullen we in samenwerking met Liander in drie wijken in Wijchen het aantal transformatorhuizen uitbreiden en zwaardere kabels aanbrengen zodat het elektriciteitsnet toekomstproof wordt..	vastgesteld. De afgesproken bijdrage uit de RES 1.0 wordt meegenomen in de omgevingsvisie. - Windpark Bijsterhuizen zal dit jaar vergund worden. - De gedragscode Wind wordt momenteel geëvalueerd. De uitkomsten worden meegenomen als bouwstenen voor de zon- en windvisie. - De gesprekken met Liander hebben niet tot een oplossing geleidt. Het participatietraject is afgerond. - Het is nog niet bekend in hoeverre de nieuwe zonvisie tot nieuwe agenda's en beleidsrichtingen zal leiden omdat de mogelijkheden vanwege netcongestie beperkt zijn. - Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke oplossingen voor netcongestie, dit onderzoek heeft weinig aanknopingspunten opgeleverd. Het proces voor een smart energy hub bij Bijsterhuizen loopt. - Dit jaar zal gestart worden met de 1e wijk.
Wonen - Met het energieloket en energiecoaches blijven we inwoners stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Dat doen we in samenwerking met partners zoals de ECL (energie coöperatie Leur), MeervoorMekaar en leefbaarheidsgroepen. We gaan voor een proactieve en gebiedsgerichte benadering en ontzorging. - Met het oog op de warmtetransitie is het actieplan warmte en haar actielijnen uitgewerkt in de Lokale Energiestrategie en voeren we die de komende jaren uit in een campagne, ontzorging en met wijkuitvoeringsplannen. - Voor de warmtetransitie stellen we aan de hand van de onderzoeken naar collectieve warmtesystemen die in 2023 zijn uitgevoerd, een bronnenstrategie per wijk op. Hierin leggen we vast welke warmtebronnen en welke warmte-oplossingen voor welk deel van Wijchen gemaakt worden. Daarmee zal de bronnenstrategie de basis vormen voor de verdere uitvoering van de warmtetransitie in Wijchen	- Begin 2024 is verkennende studie naar de mogelijke inzet van warmte van de ARN afgerond. Er volgt een verdiepend onderzoek om de haalbaarheid van een warmtenet in de noordelijke wijken van de kern van Wijchen te onderzoeken. - De beoogde bronnenstrategie zal worden ingebed in het warmteprogramma dat uiterlijk 2026 gereed moet zijn, ter vervanging van de TransitieVisie Warmte.
We gaan verder met verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen en organisatie en door de implementatie van een CO2-prestatieladder. Zo geven We het goede voorbeeld.	De routekaart voor een duurzaam portefeuilleplan is in ontwikkeling. In maart 2024 heeft de audit in het kader van de CO2 Prestatieladder plaatsgevonden. De gemeente Wijchen ontvangt in juni 24 het certificaat CO2 Prestatieladder.

7.c Afval: opgeruimd staat netjes

Gemeente en inwoners zorgen samen dat afval netjes opgeruimd wordt. We gaan door met het stimuleren van de huishoudelijke afvalscheiding. Hiermee willen we bereiken dat afvalstoffen weer als grondstof kunnen worden ingezet en de hoeveelheid te verbranden restafval wordt beperkt. Bij knelpunten zoeken we naar praktische oplossingen.

In 2024 doen we (begroting)

Onze afvalinzameling blijven we verbeteren. Daarbij hebben we aandacht voor het stimuleren van afvalscheiding: kwalitatief en kwantitatief. Hiervoor is een communicatiecampagne opgezet.

- Voortzetten van de campagne "Weet wat je achterlaat".
- Een plan van aanpak opstellen om afvalinzameling bij woningen met ruimtegebrek te verbeteren, waardoor deze inwoners worden gestimuleerd om hun afval beter te scheiden.

We starten een proef met een tijdelijk roulerend inzamelpunt voor grofvuil in wijken. Hiermee wordt het voor inwoners makkelijker om dichtbij huis grofvuil weg te brengen. We doen eerst een verkenning tweede helft 2023, voordat de pilot wordt opgestart naar de haalbaarheid van deze inzameling (kosten en milieu winst).

Zwerfafval gaan we tegen door in te zetten op bewustwording en het ondersteunen van initiatieven van inwoners om zelf zwerfafval op te ruimen.

Voortzetten aanpak zwerfafval door inzet Beestenbende en vrijwilligers die zwerfafval opruimen etc.

Verantwoording

Dp 7 maart is de raad geïnformeerd over de voortgang van de campagne Weet Wat Je Achterlaat. Bij de begroting voor 2025 zal opnieuw budget worden gevraagd om deze campagne voort te zetten. Bij de uitwerking van de moties Afval onder de Grond en Minder afval, mooier straatbeeld (ingediend bij begroting 2024) worden ook de woningen die nu een ruimtegebrek hebben betrokken.

De verkenning is nog niet afgerond, het streven is na de zomer dit af te ronden.

Beestenbende is ook dit jaar actief en dat geldt ook voor onze vrijwilligers. Wel is een aandachtspunt om de aanpak zwerfafval voor de komende jaren goed te borgen

7.d Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg

We dragen zorg voor het inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Samen met waterschap, provincie en rijk geven wij zo invulling aan het kwalitatief en kwantitatief duurzaam waterbeheer.

In 2024 doen we (begroting)

Van de riolering afkoppelen van 1 ha openbaar verhard oppervlak, in samenloop met reconstructies van de openbare ruimte.

Onderzoeken of de hemelwaterberging Woezik uitgebreid moet worden en zo ja, de uitbreiding realiseren.

Onderzoeken van het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte.

Onderzoek ombouw mechanische naar vrij verval riolering.

Verantwoording

In 2024 is nog geen verhard oppervlak afgekoppeld omdat er geen reconstructies van de openbare ruimte hebben plaatsgevonden.

Onderzoek is afgerond. Resultaten worden ter kennisgeving van waterschap gebracht.

Onderzoek moet nog worden gestart.

Onderzoek moet nog worden gestart.

Klimaatmiddelen

In april 2023 ontving de gemeente Wijchen een toekenning van de zogenaamde CDOKE gelden (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid), een tijdelijke regeling betreffende een meerjarige specifieke uitkering voor capaciteit (bemensing) van decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.

Daarnaast zijn specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld voor energiearmoede en het nationale isolatieprogramma.

Deze middelen komen beschikbaar naast de jaarlijkse programmagelden. Dit betekent dat voor 2024 de volgende middelen beschikbaar zijn voor klimaat- en energiebeleid:

	Restant 2023	2024	2024 TOTAAL
Programmagelden	€	€ 218.989	€ 218.989
Klimaataakkoord gelden (CDOKE)	€ 583.238	€ 730.360	€ 1.313.598
sub-totaal	€ 583.238	€ 949.349	€ 1.532.587
SPUK energiearmoede	€ 642.278		€ 642.278
SPUK nationaal isolatieprogramma	€ 461.036	€ 335.181	€ 796.217
TOTAAL	€ 1.686.552	€ 1.284.530	€ 2.971.082

De klimaatmiddelen zijn onderverdeeld in 6 opgaven, te weten:

- 1. Ontzorging
Binnen het thema ontzorging vallen alle kosten voor het energieloket (zowel fysiek als digitaal), de energicoaches en het regionaal energieloket voor bedrijven. Daarnaast is opdracht verstrekt voor de ontwikkeling van een publiekscampagne en zijn we gestart met de wijkaanpak isolatie.
- 2. Duurzame warmte
Naast de kosten voor verkennende onderzoeken naar de kansen voor collectieve warmtenetten, is hier ook het initiatievenbudget ondergebracht voor inwoners om lokale initiatieven te ontplooiën op het gebied van klimaat en energie.
- 3. Duurzame elektriciteit
Dit betreft uitgaven voor onder andere alle werkzaamheden die te maken hebben met ruimtelijke procedures van grootschalige opwek-projecten, het herijken de gedragscode wind en het opstellen van de wind- en zonnevisie. Ook het onderzoek naar een smart-energy-hub in Bijsterhuizen valt hieronder.
- 4. Energietransitie algemeen
Hierin zijn de personeelskosten ondergebracht voor medewerkers binnen de WDW die zich bezighouden met klimaat- en energiebeleid, zowel binnen het team energietransitie, als binnen andere teams van de WDW. Het betreft onder andere extra capaciteit ten aanzien van duurzame mobiliteit, extra capaciteit voor team Economische Zaken ten aanzien van het verduurzamen van bedrijven, extra capaciteit voor juridische zaken voor de ondersteuning van RO procedures van grootschalige opwek-projecten en extra capaciteit voor team vastgoed voor energiebeheer. Ook de kosten voor de LES (Lokale Energie Strategie) en de implementatie van de CO2 Prestatieladder vallen hieronder.
- 5. SPUK Energiearmoede
Voor de bestrijding van energiearmoede is in 2022 een aanpak ontwikkeld, die in 2023 en 2024 wordt voortgezet. Inwoners die het risico liepen om te maken te krijgen met energiearmoede, hebben het aanbod ontvangen om een energiekusser op bezoek te krijgen voor het nemen van kleine energiebesparende maatregelen. In specifieke gevallen kwamen mensen ook in aanmerking voor een energiezuinige koelkast.
- 6. SPUK Nationaal Isolatie Programma
De rijksoverheid heeft een specifieke regeling in het leven geroepen om woningen met lage energie labels financieel te steunen bij het nemen van isolerende maatregelen door middel van subsidies. Er is een aanpak ontwikkeld, die in 2024 wijkgericht van start is gegaan. De middelen van 2023 worden in 2024 ingezet.

Financiële verantwoording voor de mei rapportage 2024

	Opgaven	Budget	Werkelijk	Verwacht	Restant
1	Ontzorging	255.000	14.349	255.000	0
2	Duurzame warmte	210.000	13.562	160.000	50.000
3	Duurzame elektriciteit	213.500	61.885	213.500	0
4	Energietransitie	854.087	45.253	596.881	257.206
5	SPUK energiearmoede	642.278	27.351	200.000	442.278
6	SPUK NIP	796.217	27.800	335.181	461.036
	Totaal	2.971.082	190.200	1.760.562	1.210.520

De bovenstaande bedragen in de **kolom Verwacht** betreft een schatting op basis van de in april 2024 bekende gegevens. Uiteraard zullen deze in de loop van 2024 nog onderhevig zijn aan wijzigingen.

Op basis van deze bovenstaande verwachting wordt er een bedrag van € 1.210.520 niet benut in 2024. Dit bedrag blijft beschikbaar voor 2025.

De afgelopen tijd is het team energietransitie sterk uitgebreid en ook binnen de WDW zijn meer medewerkers op inhuur basis actief geweest in het kader van het Klimaatakkoord. Er wordt op korte termijn een strategisch adviseur Klimaatakkoord en duurzaamheid aangetrokken en er is informatie beschikbaar voor een adviseur duurzame mobiliteit. Verder zijn veel projecten opgestart en/of in voorbereiding. De uitgaven tot en met april blijven vooralsnog achter bij de begroting, maar de verwachting is dat de uitgaven in de komende maanden sterk zullen stijgen.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)				
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
7.1	Volksgezondheid	1.996	1.953	43
7.2	Riolering	-1.416	-1.416	0
7.3	Afval	-1.371	-1.371	0
7.4	Milieubeheer	1.540	1.469	71
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	3	3	0
	Resultaat	751	637	114

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
7.1	Op het onderdeel GR GGD treedt een incidenteel voordeel op. Dit als gevolg van het vanuit de GR GGD terugstorten van de overdekking van de algemene reserve GR GGD en de egaliseringsreserve VT aan de regiogemeenten (conform afspraken).	0	54
7.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget Lokaal preventieakkoord (SPUK). Dit betreft het bestedingsplan.	0	-30
7.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget Lokaal preventieakkoord (SPUK). Dit betreft de inkomst vanuit het Rijk.	0	30
7.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de uitgavenkant op dit taakveld.	0	-22
7.1	We ramen hier budgetneutraal het vanuit 2023 doorgeschoven budget GALA (SPUK). Dit betreft de inkomst vanuit het Rijk.	0	22
7.1	De gemeente ontvangt middelen van het Rijk voor het Rijksvaccinatieprogramma. De uitvoering van de vaccinaties ligt bij de GR GGD. De compensatie vanuit het Rijk is niet voldoende voor de	0	-11

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
	doorstorting naar de GR GGD op dit onderdeel.		
7.2	Het voordeel op het taakveld riool parkeren we in de voorziening tarief egalisatie riool.	0	-92
7.2	Op grond van de Munitax rapportage naar de stand per 1 maart 2024 kunnen de opbrengsten uit de rioolheffing worden verhoogd.	92	0
7.4	Voor de gemeenschappelijke regeling De MARN zijn de inkomsten in 2024 hoger dan begroot. Het gaat om een hogere bijdrage van € 26k en de uitbetaling van dividend ARN over 2022 van € 55k (zie jaarrekening 2023 en begeleidende brief).	0	81
7.4	De werkplannen van de ODRN 2024 sluiten grotendeels aan op de geactualiseerde begroting van 2024. De ODRN actualiseert door de omgevingswet en (het gedeeltelijk uitstellen van) de Wet Kwaliteitsborging bouwen de begroting in 2024. In de aankomende jaren ziet de ODRN dat er veranderde accenten liggen op nieuwe maatschappelijke opgaven, zoals: toenemende publicatieplicht, toenemende communicatie aan burgers en pers, outcome sturing en CBS rapportages. De bijdrage aan de ODRN bedraagt naar verwachting € 1.086k, dit is € 10k hoger dan begroot.	0	-10
	TOTAAL	92	22
		114	

3.8 Programma 8 Wonen en bouwen

Speerpunten:

8.a We gaan bouwen <i>De komende jaren bouwen we fors meer woningen. Zo snel mogelijk. Daarom geven we nu voorrang aan het realiseren van bestaande plannen.</i>	
In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
Voor de komende periode hebben we al voldoende plannen voor ruim 2000 woningen tot en met 2030. Voor de periode na 2030 verkennen we de opgave en werken we de strategie verder uit. Deze strategie sluit aan op de verstedelijkingsstrategie in de Groene Metropoolregio.	Activiteit loopt, er wordt een ruimtelijke verkenning voor Wijchen opgesteld waarin onder andere mogelijkheden voor woningbouw na 2030 binnen de gemeente worden onderzocht.
We monitoren de woningbouwopgave en -plannen en werken aan het realiseren van harde plancapaciteit (zachte plannen hard maken). We geven voorrang aan lopende plannen.	De raad heeft tot eind april dit jaar 15 bestemmingsplannen vastgesteld. Hiermee is harde plancapaciteit gecreëerd voor 42 woningen. De Wijchense bouwopgave voor 2022-2030 is 2.060 woningen. We hebben voldoende plancapaciteit en daarom een planstop ingevoerd om te focussen op versnelde realisatie van kwalitatieve plannen die duurzaam aansluiten op de behoefte. Er zijn: - 310 woningen opgeleverd tot en met 2023 - 870 woningen aan harde plancapaciteit in april 2024 (met onherroepelijk bestemmingsplan), waaronder Huurlingsedam. - 1.410 woningen aan zachte plancapaciteit (zonder onherroepelijk bestemmingsplan), waaronder Wijchen-West, TKWM en Kraanvogel. - 130 potentiële plannen (niet openbaar).
Er blijft ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere initiatieven, met name in de kleine kernen. In Wijchen West willen we meer proactief zijn in het realiseren van ongeveer 100 woningen in vijf CPO's.	Er is tot eind 2024 een planstop voor woningbouwinitiatieven. Gemeente Wijchen heeft op dit moment genoeg woningbouwplannen op de plank liggen om regionale afspraken na te komen. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor CPO's in Wijchen West.
Met instrumenten als zelfbewoningsplicht, koopconstructies, kleine niet-uitbreidbare woningen, zorgen we voor behoud van goedkope en betaalbare huur- en koopwoningen. Dit passen we op projectniveau toe (maatwerk).	Activiteit loopt. Afspraken worden vastgelegd in overeenkomsten met ontwikkelaars.
We werken aan een integraal beleid om invulling te geven aan de ambities op het vlak van circulariteit in de Woondeal 2.0.	Er wordt op dit moment een handreiking voor circulariteit in de bouw en GWW ontwikkeld. Deze gaat naar verwachting in Q3 2024 naar de raad. De vervolgstap is om beleid te ontwikkelen op basis van deze handreiking.
We helpen bij initiatieven voor woningsplitsing en andere mogelijkheden binnen de bestaande woningvoorraad.	Activiteit loopt. Talis zet o.a. het project woningdelen voort.
We houden koers op lopende projecten Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid.	We houden koers. De uitvoering van de laatste fasen van de Huurlingsedam is in volle gang. Het bestemmingsplan voor Wijchen-West is in procedure tegelijk met diverse ontheffingsaanvragen. Voor TKWM is eind 2023 een geactualiseerde grondexploitatie

	vastgesteld o.b.v. een aangepast programma, dat uitzicht geeft op een positief financieel eindsaldo en bouwrealisatie voor 2030. De eerste woningenverkoop in de Kraanvogels is begin 2024 gestart. Vanuit Hart van Zuid volgt een raadsvoorstel voor vaststelling van uitgangspunten medio 2024.
--	---

8.b Sterke en prettige dorpen en wijken

We bouwen niet zomaar. De kwaliteit van onze dorpen en wijken staat voorop. We bewaren het dorpse karakter van Wijchen en de kernen. Dat betekent leefbare buurten met voldoende groen, waarin mensen elkaar ontmoeten en iets voor elkaar over hebben. Onze unieke en mooie dorpsgezichten en karakteristieke panden beschermen en behouden we.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We werken aan een fonds om investeringen in de woonopgaven van bestaande wijken en kernen mogelijk te maken.	De raad heeft op 30 november 2023 het Woonfonds bestaande wijken vastgesteld. Het college werkt nu aan de uitwerking van het woonfonds. Naar verwachting kunnen we hierover na de zomer de raad informeren.
Bij elk woningbouwplan kijken we welk woningbouwprogramma passend is op de locatie en invulling geeft aan de lokale en gemeente brede woningbehoefte. Daarbij kijken we ook welke bouwhoogte past bij de omgeving (maatwerk).	Conform, geen nieuwe ontwikkelingen.
We geven invulling aan de Woonzorgvisie en staan open voor nieuwe woonconcepten. Pre-mantelzorg woonvormen faciliteren we door middel van de beleidsregels zorg-voor-elkaar-woning.	Activiteit loopt. Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de beleidsregels bieden.

8.c Goede voorzieningen in de buurt

Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voorzieningen in de buurt zijn. Denk aan ruimte voor groen, speelplekken voor onze jeugd en dorpshuizen of wijkcentra om elkaar te ontmoeten.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We bevorderen het ontmoeten in nieuwe en bestaande wijken, o.m. door in nieuwe en bestaande wijken en dorpen te gaan voor levendige buitenruimten, die aantrekkelijk en veilig zijn.	Conform, geen nieuwe ontwikkelingen.
In Hart van Zuid werken we op basis van de gebiedsvisie verder aan een toekomstbestendig voorzieningenhart, met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting. Daarbij blijven we de inwoners betrekken.	Zie hiervoor de projectrapportage Hart van Zuid in hoofdstuk 5.
Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer biedt een kwaliteitsimpuls aan het centrum. We gaan door op de ingeslagen weg, met een bruisend centrum en voldoende parkeerplekken. Dit doen we samen met inwoners en ondernemers.	Zie hiervoor de projectrapportage TKWM in hoofdstuk 5.

8.d Investeren in het buitengebied

Ons buitengebied is mooi en dat houden we graag zo. Dat doen we door de ruimte op een verstandige manier te gebruiken, waarbij we het landschap behouden en versterken en versnippering tegengaan.

In 2024 doen we (begroting)	Verantwoording
We zijn terughoudend met bouwen in het buitengebied.	Via het kpi-beleid wordt geborgd dat er in principe niet in het buitengebied wordt gebouwd.

Duurzame veehouderij stimuleren wij door duurzaamheidsinitiatieven te faciliteren.	We beoordelen individuele initiatieven waarbij we zoveel als mogelijk meedenken. Het opstellen van een gebiedsvisie voor buitengebied is nog niet gestart, los van wat in de Omgevingswet is opgenomen. Flexwonen nu vooral i.r.t. noodvoorzieningen vluchtelingen.
We geven agrariërs ruimte voor nieuwe perspectieven voor de toekomst. We werken aan een gebiedsvisie voor het buitengebied, waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor eventuele transformatie.	
We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt, bijvoorbeeld door het realiseren van flexwonen.	

Financieel:

		(Bedragen x € 1.000)		
TV	Taakveld	Begroot	JEV	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	-152	-189	38
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	70	70	0
8.3	Wonen en bouwen	-628	-1.471	843
	Resultaat	-709	-1.590	881

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
8.1	Eind 2023 zijn er veel ontwerpbestemmingsplannen ter inzage gelegd om niet onder de werking van de Omgevingswet te gaan vallen. Deze wet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Tot op heden zijn er nog geen ontwerpplannen gebaseerd op de Omgevingswet ter inzage gelegd. Hierdoor kunnen er dus ook geen leges in rekening worden gebracht. Dit leidt naar verwachting tot een incidenteel nadeel over 2024 van ca. 40K.	0	-40
8.1	Begin 2024 zijn er bestemmingsplannen vastgesteld die eind vorig jaar ter inzage zijn gelegd. Dat is een afrekenmoment voor overeengekomen exploitatiebijdragen. Omdat er eind vorig jaar veel bestemmingsplannen in ontwerp ter inzage zijn gelegd, is er over 2024 naar verwachting sprake van een incidenteel voordeel van ca. 75K.	0	75
8.1	Over 2023 is er nog een verrekening geweest op de kosten van de versnelling van woningbouw.	0	3
8.3	De opbrengst aan leges over 2024 valt naar verwachting veel hoger uit dan in eerste instantie geraamd. Met name de bouw van het Asielzoekerscentrum en Huurlingsedam fase 4 (gedeeltelijk) waren niet voorzien voor 2024. Daarnaast zijn er veel extra plannen ingediend.	0	844
	Overig	0	-1
	TOTAAL	0	881
		881	

4. Bouwgrond

In de jaarrekening 2023 zijn de bouwgrondexploitaties opnieuw doorgerekend. Onderstaande tabel sluit aan op deze doorrekening. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen we naar de nota Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG), die als (vertrouwelijke) bijlage bij de jaarrekening 2023 wordt aangeboden.

In onderstaande tabel geven we de verwachte eindwaardes weer van alle lopende bouwgrondexploitaties:

Nr.	Complex	Totaal	2023	2024	2025	2026	>2027
1	TKWM	-161					-161
2	CPO Bergharen "de Rivierduin"	164	164				
3	CPO Duurzaam Wonsick	29		29			
4	Kleinschalige woningbouw Batenburg	-173		-173			
5	Huurlingsedam Fase 3	980					980
6	CPO Bergharen "de Steenuil"	5					5
7	Huurlingsedam Fase 4	738				738	
8	Wijchen-West	2.281					2.281
9	Afgewikkelde projecten	0					
	Totaal exploitaties	3.863	164	-144	0	738	3.105
1	Voorziening TKWM (balans)	161					161
2	Kleinschalige woningbouw Batenburg	173		173			
	Totaal voorzieningen	334	0	173	0	0	161
	Totaal Begroting	4.197	164	29	0	738	3.266

5. Projecten

In dit hoofdstuk worden enkel de grote projecten, of projecten met actuele financiële of bestuurlijke risico's toegelicht. Hierbij zoomen we in op de voortgang, de risico's en de financiën. In z'n algemeenheid zien we risico's vanwege de stijgende prijzen. Dit legt druk op de financiën van de lopende en in voorbereiding zijnde projecten, waarbij de bestaande financiële kaders onder druk komen te staan. We blijven dit volgen.

5.1 Wijchen West

Algemeen

Wijchen-West is een versnellingslocatie voor 1.300 woningen. De benodigde gronden zijn in bezit van de gemeente en de samenwerkende marktpartijen. In de zomer 2023 is een anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen voor de ontwikkeling van het noordelijke deel, de Groene Geest. Hier kunnen 764 woningen worden gerealiseerd. In het zuidelijke deel, De Vormers, kunnen onder regie van de gemeente 536 woningen worden gerealiseerd. In oktober 2023 zijn door de gemeenteraad het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) en de grondexploitatie vastgesteld. Hiermee is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project om tot de realisatie te komen.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft van december 2023 tot eind januari 2024 ter inzage gelegen, we hebben 10 zienswijzen ontvangen. De zienswijzennota en ambtshalve wijzigingen op het bestemmingsplan worden op dit moment verwerkt. Gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan is ook de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd. Momenteel zijn we nog met de marktpartijen in gesprek over de compensatiegronden ten behoeve van de das. Zodra dat duidelijk is kunnen we de ontheffingsaanvraag hierop aanpassen. Met de provincie houden we nauw contact over de aanvraag en voortgang van het bepalen van het compensatiegebied.

Momenteel werken we aan de uitwerking van de zone rondom het spoor (geluidsschermen, tunnel tussen noord en zuid, en verkeersmaatregelen rondom de spoorwegovergang Westerdreef), uitwerking van de schoollocatie en verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting van het project. De verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting doorlopen we samen met de provincie, omdat de aansluiting van het project voornamelijk plaatsvindt op provinciale wegen.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Vershil
Financiën	€ -1.911	€ -2.281	€ 370
Oplevering			eind 2035

De grondexploitatie voor Wijchen-West is eind oktober 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee is de gemeentelijke cofinanciering voor de reeds ontvangen WBI-subsidie geregeld. Naast cofinanciering door de gemeente heeft ook de provincie een bijdrage in de cofinanciering voldaan. Met de vaststelling van de grondexploitatie en VOSP is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project en het hiervoor benodigde budget beschikbaar gesteld. In voorgaande stukken heeft een inhoudelijke toelichting plaatsgevonden op de grondexploitatieberekening zoals deze is opgesteld voor de WBI-subsidie, met een positief saldo van € 61k. Aangezien de presentatie van de cijfers voor de WBI-aanvraag afwijkt van de geldende regels (BBV) van de gemeente, heeft er een vertaalslag plaatsgevonden. Vanaf heden zullen we rapporteren op de BBV-voorschriften. De kosten zijn geknipt in een actieve grondexploitatie, een faciliterend deel en overige posten. Het betreft dus slechts een andere presentatiewijze.

Risico's

Technische oplevering	G	
Financiën	!	De GREX is in oktober 2023 vastgesteld en wordt jaarlijks geactualiseerd. De uitwerking van het VOSP vraagt nog steeds om rekenen en tekenen, die zal gezamenlijk op gaan. Zodra de ontwerpen voor de infra maatregelen langs het spoor zijn uitgewerkt, maken we daarvoor ook ramingen, om deze te kunnen vergelijken met de GREX. Op basis van nadere afspraken tussen partijen kunnen we ook de kosten voor de natuurcompensatie in beeld brengen. Er zijn nog veel onduidelijkheden en schuivende elementen die van invloed zijn op het resultaat van de grex. Naarmate het project vordert komt hierin meer

		duidelijkheid en neemt de onzekerheid van de getallen af.
Organisatie	G	
Tijd	!	Er zijn op dit moment nog veel afhankelijkheden van derden ten aanzien van de start van de werkzaamheden, te denken valt aan het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan en het verkrijgen van de ontheffing Wnb. Deze procedures zullen voor een groot deel bepalen hoe snel we kunnen gaan bouwen. Nadat we de ontheffing voor de Wnb hebben ontvangen, zullen de mitigerende maatregelen getroffen moeten worden, voordat het huidige habitat van de beschermde soorten kan worden aangetast.
Informatie	G	

5.2 MFA Westwijzer

Het project MFA Westwijzer omvat het realiseren van vervangende nieuwbouw voor school, opvang, sport en wijkcentrum Wijchen West. De vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd op de zelfde plek waar MFA Westwijzer nu gehuisvest is, zowel het hoofdgebouw als de dependance. Tijdelijk zullen de leerlingen naar Kraaijenberg verhuizen, zodat de huidige locatie gesloopt kan worden en het nieuwe gebouw kan worden gerealiseerd. In 2023 is, samen met de gebruikers en de gemeente een ruimtelijk, functioneel en technisch Programma van Eisen opgesteld. Op basis daarvan is een stichtingskostenraming opgesteld, zijn er financiële afspraken gemaakt met kinderopvang De Eerste Stap over de dekking/ investering voor het kinderopvangdeel. Tenslotte is in de begroting 2024 rekening gehouden met een investeringsbedrag van €13.750.000, waarvan € 3 miljoen bijgedragen wordt door Kans en Kleur en de Eerste Stap. Begin 2024 is een ontwerpteam van architecten en adviseurs geselecteerd en is gestart met de ontwerpfase, die circa een jaar zal duren.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 10.750	€ 150	€ 10.750	€ 0
Oplevering	juli-26		juli-26	

Op basis van het kwaliteitsniveau, zoals omschreven in het Programma van Eisen een bouwkostenraming gemaakt en vervolgens vertaald in een stichtingskostenraming. De stichtingskostenraming bestaat uit afzonderlijke kosten posten, zoals grondkosten, bouwkosten, bijkomende kosten, Losse inventaris, directiekosten, reserveringen en startkosten. Deze zijn ook weer onderverdeeld in subposten. Tijdens de ontwerp- en realisatiefase worden de kosten per post nauwlettend gevolgd, ter toetsing en financiële projectbeheersing. Aandachtspunt is het tijdschrijven (interne kosten), het nieuwe beleid dat alle interne kosten moeten worden doorbelast op het project is niet meegenomen bij het opstellen van het stichtingskostenbudget..

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	G	
Organisatie	!	Er is een projectplan opgesteld en er worden contracten gesloten waarbij een duidelijke taakverdeling is opgenomen. Afgezien van de eerste gesprekken, is de projectorganisatie nog niet volledig opgestart. Het verdient aandacht om te blijven volgen of het goed blijft functioneren.
Tijd	G	De projectplanning is scherp. De stagnatie bij de selectie van de architect is ingelopen. De architect heeft een detailplanning gemaakt. We zitten op planning.
Informatie	!	Informatie is in definitiefase verzameld en een projectarchief is aangemaakt. Aandachtspunt is communicatie. Door druk op de capaciteit binnen de afdeling communicatie is nog geen volledig communicatieplan opgesteld.
Kwaliteit	G	

5.3 Hart van Zuid

Algemeen

De raad heeft op 26 september 2019 ingestemd met een routekaart 'Toekomst Hart van Zuid'. In de routekaart worden '5 opgaven' voorgesteld voor een integrale wijkaanpak om Wijchen Zuid toekomstbestendig te maken. Een van de 5 opgaven is 'Vitaal en bruisend voorzieningenhart' waarbij we het wijkhart bij het Zuiderpoort met alle maatschappelijke voorzieningen, woningen, winkels, gezondheidszorg en buitenruimte toekomstbestendig willen maken. Voor deze fysieke opgave is apart op 26 september 2019 een aanvullend werkkrediet verleend om een verdiepingsslag te maken voor de gebiedsvisie met de shareholders Talis en eigenaar van Winkelcentrum Rialto. Voor deze verdiepingsslag is subsidie voor de procesbegeleiding ontvangen van de Provincie.

In deze projectrapportage beperken we ons tot de opgave voor het voorzieningenhart. De routekaart voor de gehele wijkontwikkeling is ingebed in de reguliere begroting van de gemeente.

	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financiën	€ 450	€ 482	€ 503	-€ 53
Oplevering	2e helft 2022		voorjaar 2025	

Indien de raad in latere fase opdracht verleent voor de fysieke herstructurering in het voorzieningenhart zal er t.z.t. een grondexploitatie worden geopend waarin het voorbereidingskrediet wordt opgenomen.

Er worden samenwerkingsmogelijkheden onderzocht met externe partijen om gezamenlijk tot een kwalitatief optimale en financieel efficiënte transformatie te komen van het voorzieningengebied. Voor de Masterplanfase is een werkkrediet van 300K beschikbaar gesteld.

Op 21 december 2022 en op 5 april 2023 is aan de raad gemeld dat het proces langer duurt en we een extra tussenstap nodig hebben. De kosten die zijn gemoeid met de 'masterplanfase' kunnen niet uit het resterende budget worden gerealiseerd. Ons college heeft aan uw raad een aanvullend voorstel gedaan.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	X	Er zijn werkbudgetten beschikbaar gesteld voor het Masterplan voor het voorzieningenhart (later ten laste van de grondexploitatie) en voor het starten van de opstalontwikkeling (PvE) van een MFA. Het raadsbesluit ging gepaard met 4 amendementen. Het is nog te bezien of deze kostprijsverhogend gaan werken. Verder is besloten dat een projectmanager wordt ingezet door de gemeente en niet in gedeelde opdrachtgeving met Talis en Rialto (winkelcentrumeigenaar). Op 21 december 2022 en op 5 april 2023 is aan de raad gemeld dat het proces langer duurt en we een extra tussenstap nodig hebben. De kosten die zijn gemoeid met de 'masterplanfase' in de 2e helft van 2023 kunnen waarschijnlijk niet geheel uit het resterende budget worden gerealiseerd. Op 30 mei ligt een nota voor in de raad, waarmee extra voorbereidingskrediet gevraagd wordt.
Organisatie	G	
Tijd	!	Het resultaat en de planning zijn afhankelijk van veel partijen naast de gemeente. De geamendeerde koppeling van het proces aan de in februari 2022 vastgestelde detailhandel structuurvisie kost extra tijd. Het college heeft in de raadsinformatiebrief van 5 april 2023 gemeld dat het proces een tussenstap nodig heeft. Daarin is gemeld dat de verwachting is dat de raad in de zomer 2023 een besluit kan nemen over de uitgangspunten. Deze besluitvorming is vertraagt. Op dit moment ligt er een voorstel van het college bij de raad ter besluitvorming.
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.4 Tussen kasteel en Wijchens Meer

Algemeen

De gemeente en Ter Steege hebben op 6 november 2020 een ontwikkelovereenkomst gesloten voor het project TKWM. Na het sluiten van de overeenkomst hebben er ingrijpende veranderingen in de marktomstandigheden plaatsgevonden, met uiterst negatieve consequenties voor het door Ter Steege te behalen financieel resultaat voor het Project. Deze ingrijpende veranderde marktomstandigheden hangen direct of indirect samen met de oorlog tussen Rusland en Oekraïne die op 24 februari 2022 is begonnen, in samenhang met de gevolgen van de COVID-pandemie, waaronder de stijging van de energieprijzen, de inflatie, de prijs van bouwmaterialen en de rente. Naast de voornoemde ingrijpend veranderde marktomstandigheden ondervindt Ter Steege ook nadelige gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving.

Voorname omstandigheden zijn te kwalificeren als onvoorziene omstandigheden, meer in het bijzonder als ingrijpende negatieve omstandigheden welke partijen niet hebben (kunnen) voorzien ten tijde van de ondertekening van de overeenkomst en buiten de invloedssfeer van partijen liggen, en die van dien aard zijn dat naar maatstaven redelijkheid en billijkheid de ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag worden verwacht. Partijen hebben hierin aanleiding gezien om in onderhandeling te treden over een wijziging van de overeenkomst om het project TKWM doorgang te kunnen laten vinden.

Met een pakket aan maatregelen hebben de Gemeente en Ter Steege een oplossing gevonden welke ervoor zorgt dat we door kunnen gaan met de ingezette gebiedsontwikkeling TKWM. De gemeente is akkoord met een lager grondbod en daarnaast zijn er aanvullende afspraken gemaakt over programma. Zo komen er iets meer woningen in het gebied, in ruil voor de hotelfunctie en een beperkt deel van de commerciële ruimte. De afspraken hebben geen invloed op de oorspronkelijke ambities voor TKWM. Wel is enige vertraging ontstaan als gevolg van genoemde omstandigheden.

Vanwege de grote wijzigingen in de oorspronkelijke Grex hebben we een nieuwe Grex laten vaststellen door de gemeente raad. Hieronder vindt u de resultaten hiervan.

(x € 1.000)	Begroot eindsaldo	Verwachting eindsaldo	Vershil
Financiën	€ -1.646	€ -161	€ 1.485
Oplevering	eind 2030		eind 2030

De geactualiseerde grex geeft een groot positief beeld ten opzichte van de vastgestelde Grex eind 2023. Dit is het gevolg van de ontvangen SBI subsidie van € 1.275.000,-. Daarnaast is de fasering van de kosten en de opbrengsten en de rente aangepast en zijn wat kleine aanpassingen gedaan. Per saldo levert dit een voordeel op van € 210.000. Het voordeel van circa € 1.485.000 wordt minder onttrokken uit de reserve grote projecten. Voor de parkeergarage is er eind november 2023 een apart investeringskrediet van € 6.150.000 door de raad beschikbaar gesteld.

Risico's

Haalbaarheid	G
Financiën	G
Organisatie	G
Tijd	G
Informatie	G

5.5 Verduurzaming Mozaïek

Algemeen

Volgens twee raadsbesluiten is inclusief rijkssubsidie, een bijdrage uit het Meerjarenonderhoudsplan en btw-compensatie een budget van € 7.5 miljoen inclusief btw beschikbaar om de bouwdelen A, B, C én D integraal te verduurzamen. Bouwdeel D richten we in voor extra functies (jeugdgezondheidszorg, verloskundige praktijk en uitbreiding bibliotheek). Via een Europese aanbesteding hebben twee aannemers ingeschreven.

(x € 1.000)	Begroot	Huidig	Verwachting	Saldo
Financien	€ 6.668	€ -694	€ 6.668	€ 0
Oplevering	april-26		april-26	

Er is een forse voorzienbare overschrijding op het budget. Hiervoor zoeken we een oplossing voordat we in april 2024 een zogenaamde Engineer- en Buildovereenkomst sluiten met een aannemer. Volgens de voorlopige planning beginnen de bouwwerkzaamheden gefaseerd in september 2024 met bouwdeel D, in januari 2025 gevolgd door bouwdeel A en B en C. De Oplevering is voorzien in april 2026. Voor dit project is een projectplan opgesteld.

Risico's

Haalbaarheid	G	
Financiën	x	We zijn in gesprek met de aannemer over de oorzaak van de fors hogere aanneemsom in vergelijking met onze calculatie. We bespreken ook een forse bezuiniging in de te verstrekken opdracht. We ontzien hierbij de post Onvoorzien van € 687.885 incl. btw maximaal. Deze is bedoeld voor onvoorziene en onvermijdelijke kosten tijdens de verbouwfase. Een voorstel hierover is onderweg naar de gemeenteraad.
Organisatie	G	
Tijd	G	
Informatie	G	
Kwaliteit	G	

5.6 Investeringsbudgetten

Krediet omschrijving	Begroot	Kosten totaal t/m q1 2024	Saldo huidig	PEV	Verwacht project resultaat	Verwachte oplever datum	Toelichting
Dynamisch parkeerrouteverwijssysteem	€ 375k	€ 39k	€ 336k	€ 375k	€ 0k	Dec-24	
Uitbreiding hemelwaterberging Woezik	€ 100k	€ 8k	€ 92k	€ 8k	€ 92k	jun-24	Onderzoek is afgerond. Resultaten worden ter kennisgeving van waterschap gebracht. Naar verwachting kan uitbreiding achterwege blijven, waardoor het saldo van € 92.000.
Fietspad Batenburg	€ 750k	€ 0k	€ 750k	€ 750k	€ 0k	Dec-24	
Straatverlichting Wijchen, Leur, Hernen	€ 100k	€ 20k	€ 80k	€ 0k	€ 100k		Project is door de raad on hold gezet.
Bouw parkeergarage TKWM(K)	€ 6.150k	€ 81k	€ 6.069k	€ 6.150k	€ 0k	dec-25	
Afkoppelprojecten 2024	€ 150k	€ 0k	€ 150k	€ 150k	€ 0k	dec-24	Wordt alleen in samenloop met reconstructies uitgevoerd. T/m Q1 2024 nog geen afkoppelprojecten uitgevoerd.
Fietspad Ravensteinseweg,	€ 534k	€ 0k	€ 534k	€ 534k	€ 0k	Dec-24	
Fietspad Balgoij Batenburg	€ 825k	€ 0k	€ 825k	€ 825k	€ 0k	Dec-24	
Uitvoeringsprogramma OVL 2024	€ 1.700k	€ 0k	€ 1.700k	€ 1.700k	€ 0k	dec-25	
Uitvoeringsprogramma OVL 2024 dim	€ 425k	€ 0k	€ 425k	€ 425k	€ 0k	dec-25	
Uitvoeringsprogramma OVL 2024	€ 480k	€ 0k	€ 480k	€ 480k	€ 0k	dec-25	
Leefbaarheid Hernen Bergharen	€ 190k	€ 100k	€ 90k	€ 190k	€ 0k	Dec-24	
Uitbreiding gymzaal Zandloper	€ 310k	€ 99k	€ 211k	€ 310k	€ 0k	Dec-24	
RSA Renovatie Natuurgrasvelden	€ 403k	€ 0k	€ 403k	€ 403k	€ 0k	Dec-24	
1e inr. Bonte Boomhut 1st tranche	€ 88k	€ 0k	€ 88k	€ 45k	€ 43k	Dec-24	
Ver-nieuwbouw PRO College	€ 3.112k	€ 3.037k	€ 75k	€ 3.312k	-€ 200k	Dec-24	
Ver/nieuwbouw Speelhoeve	€ 300k	€ 141k	€ 159k	€ 300k	€ 0k	Dec-24	
Hybrideveld Diosa (veld 2)	€ 473k	€ 352k	€ 121k	€ 473k	€ 0k	Dec-24	
Vorbereidingskrediet renovatie Meerval	€ 35k	€ 55k	-€ 20k	-€ 20k	€ 55k	jul-24	Raadsbesluit 20-06-2024 over voorbereidingskrediet.
Aanpassing Maaswaal college	€ 842k	€ 67k	€ 775k	€ 842k	€ 0k	Dec-24	
Nieuwe basisschool eerste inrichting	€ 18k	€ 0k	€ 18k	€ 0k	€ 18k	Dec-24	
AVW Atletiekbaan KG & NG	€ 321k	€ 0k	€ 321k	€ 321k	€ 0k	Dec-24	
s.v. AWC veld 3 natuurgras	€ 67k	€ 0k	€ 67k	€ 67k	€ 0k	Dec-24	
s.c. Woezik veld 1 kunstgras	€ 411k	€ 0k	€ 411k	€ 411k	€ 0k	Dec-24	
s.c. Woezik veld 5 natuurgras	€ 54k	€ 0k	€ 54k	€ 54k	€ 0k	Dec-24	

5.7 Uitvoeringsprogramma openbare werken 2024

Project nummer	OMSCHRIJVING	Begroot	Werkelijk t/m mrt	Saldo	PEV	Saldo	Toelichting
<i>Uitvoeringsprogramma doorlopend uit 2023</i>							
21019	Europaplein stamriool gem kantoor	173	0	173	173	0	
21145	Diversen armaturen Centrum en Valendries	135	97	38	135	0	Realisatie conform budget
21178	Spoorwegovergangen	120	38	82	120	0	Spoorwegovergang Niftrik gereed
21180	Wijchensmeer deel 1 en 4	100	0	100	100	0	flora en fauna onderzoeken zijn bezig, realisatie najaar 2024
21106	Aalsburg 15e en 18e straat	131	5	126	165	-34	Budgetoverschrijding door stijgende prijzen
21140	Homberg 11e tm 14e straat	332	90	242	431	-99	Budgetoverschrijding door stijgende prijzen en aangetroffen verontreinigde grond en teerhoudend asfalt
21147	Homberg 31e straat	79	0	79	79	0	Realisatie conform budget
21172	Berkenhof	228	3	225	225	3	Moet nog worden aanbesteed
21179	vormerseweg	45	0	45	90	-45	Budgetoverschrijding door inzet burgerparticipatie
21154	Sluiskamp 30-31e straat	19	0	19	19	-1	
21177	Kraaijenberg 7502-7514	21	42	-21		21	Budgetoverschrijding: hogere offerte en extra afvoer grond.
21176	Kleine groenprojecten	37	27	10	37	0	
<i>Uitvoeringsprogramma 2024</i>							
21190	Wijchen centrum	60	0	60	60	0	Moet nog worden aanbesteed
21192	Wijchen Esdoornstraat	126	0	126	126	0	Voorbereiding gestart
21193	Wijchen fietspad Het Zadel	100	0	100	150	-50	Verontreinigde grond en meer teerhoudend asfalt aangetroffen waardoor forse meerkosten
21201	Wijchen Valendrieseweg	35	0	35	35	0	onderzoeken opgestart
21183	Asfaltbestek	432	2	430	1.329	-897	Moet nog worden aanbesteed
21185	Alverna Weg ter Horst	125	0	125	69	56	Aanbestedingsvoordeel
21186	Batenburg 't Heufke	111	0	111	230	-119	Moet nog worden aanbesteedt, budgetoverschrijding door stijgende prijzen
21200	Wijchen Stationslaan Aalsburg-Blauwe Hof	38	0	38	38	0	Moet nog worden aanbesteed
21203	Hernen Flerdeweg / Ruffelsweg asfalt	617	0	617	617	0	Moet nog worden aanbesteed
21184	Alverna Heumenseweg	40	4	36	67	-27	Bomen gekapt, aanplant najaar 2024. Meer onderzoekskosten i.v.m. flora en fauna
21187	Bergharen Schaarsestraat	27	0	27	27	0	
21188	Hernen Flerdeweg / Ruffelsweg groen	40	13	27	51	-11	Bomen gekapt, aanplant najaar 2024. Meer onderzoekskosten i.v.m. flora en fauna
21189	Vervanging bomen en groen diverse straten	9	0	9	9	-1	
21195	Wijchen Industriegebied oost	556	0	556	52	504	

21196	Wijchen klein groenprojecten	40	12	28	40	0	
21199	Wijchen renovatie bomen	40	10	30	40	0	
21191	Wijchen Elckerlycweg	30	0	30	30	0	Wordt opgestart
21194	Wijchen Homberg 29e straat	55	0	55	55	0	Wordt opgestart
21197	Wijchen Kraaijenberg 90e straat	25	0	25	25	0	Wordt opgestart
21198	Wijchen Oosterweg	158	0	158	30	128	Verkeerd ingeschat bij de raming
21202	Wijchen halfverharding	70	0	70	70	0	Wordt opgestart
TOTAAL		4.152	344	3.808	4.745	-593	